Ru No. 4

NUMĂRUL 2 DIN FEBRUARIE 1942

Signal

Reîntorşi din recunoaştere

Vânători de munte germani într'un cort, pe frontul îndepărtatului Nord

Fotografia: reporter de război Hilmar Pabel (PK)

Belgia 2,50 fr. / Boemia-Moravia 2,50 kr. / Bulgaria 8 leva / Croaţia 6 kuna / Danemarca 50 ore / Elveţia 45 rappen / Finlanda 4,50 mk. / Franţa 4 fr. / Grecia 12 dr. / Italia 3 lire
Norvegia 50 ore / Portugalia 2,— esc. / România 16 lei / Serbia 5 dinari / Slovacia 2,50 ks. / Spania 1,50 pes. / Suedia 53 öre / Turcia 12 kurus / Ţările de Jos 20 cenţi / Ungaria 40 fillér
Luxemburg. Stiria Inferioară 25 Pfg.

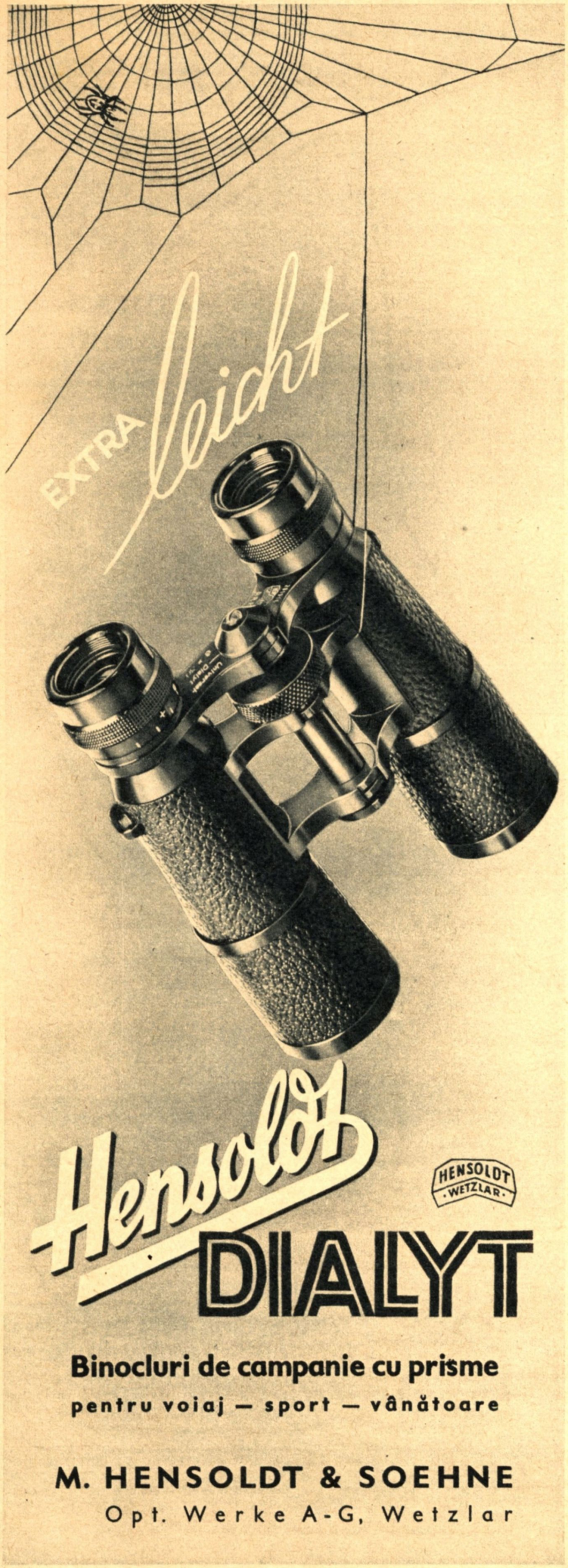

METODE DE ANTRENAMENT

„Sunt de părerea că nu putem refuza opiniei publice, chiar în interesul ei, un tablou general al mijloacelor noastre de apărare. Iată acest tablou:

Aviația. La 1 Septemvrie 1940, forțele noastre dispuneau numai de 56 de bombardiere grele, moderne cu patru motoare, potrivite pentru a fi utilizate în prima linie. De atunci am mai construit un număr de nici 200 de avioane de bombardament. Intreaga noastră producție anuală de avioane de luptă de toate tipurile este mai mică decât numărul avioanelor care au fost anunțate ca distruse într'o singură lună a războiului germano-sovietic.

Tancuri. La 1 Septemvrie 1940, la un an dela începutul războiului, aveam la dispoziție 275 de tancuri ușoare de prima linie, 18 tancuri mijlocii și niciun tanc greu. In cel de al doilea an de război s'au construit aproximativ 1500 tancuri ușoare moderne; producția de tancuri mijlocii a fost de aproximativ 120. N'avem încă niciun singur tanc greu de tipul folosit cu cel mai mare succes de Germania. N'avem decât un model lucrat de mână al acestui tanc. Doi ani de program defensiv au avut ca rezultat o sporire a numărului nostru de tancuri la ceva peste 2000 de bucăți.

Tunuri antiaeriene. După un an de război n'aveam decât 431 de tunuri antiaeriene de 3 țoli (un tip care între timp s'a dovedit a fi ineficace). Tunuri de 90 mm — singurele tunuri eficace impotriva bombardierele ce sboară la mare înălțime — nu au fost construite până în luna Mai din acest an decât unul singur, apoi 8 în luna Mai și 12 în Iunie.

Nu producem material de război suficient pentru a ne înarma singuri. Nu furnizăm aliaților noștri armele de care au nevoie. Iar ceea ce este mai grav: poporului nostru nu i se spune purul adevăr în privința incapacității noastre."

Intrebare: Cine spune aceasta? Și de care țară este vorba?

*

Cele de mai sus nu sunt scrise într'un memoriu al ministrului de război al Costaricei, ele nu sunt spuse nici de regentul Indiilor Orientale Olandeze și nici nu este vorba de minciuna proverbială a propagandei Axei; în afară de aceasta ar fi greșit ca cititorul să se lase înșelat de cifrele prea mici. Ele se referă la arsenalul de arme al democrațiilor, la cea mai mare putere industrială din lume, la girantul invincibil al demnității umane, adică pe scurt la Statele Unite. Autorul declarațiilor de mai sus nu este vreun izolaționist oarecare sau vreun ziarist neinformat, ci însuși senatorul Byrd, fost guvernator al Virginiei, astăzi membru al mai multor comisiuni importante ale Senatului. Articolul său cu titlul „Falimentul programului nostru de apărare națională", publicat în 1941 în numărul din Noemvrie al revistei „The Reader's Digest" este o contribuție clasică la chestiunea potențialului de război al puterilor mondiale. El ne arată diferența dintre ceea ce se poate și ceea ce se dorește, deosebirea dintre vorbe și adevăr, și ne trădează în același timp slăbiciunea economiei de război a unei țări care a dat dovezi suficiente pentru capacitatea sa tehnică. Dar între capacitatea de a produce automobile bune, instalațiuni excelente de ventilație și frigorifere ieftine, cu milioanele și între o economie de război cu mare capacitate este o prăpastie foarte largă.

Această prăpastie se întinde dela cele 50.000 de avioane a cărei producție a cerut-o președintele Roosevelt în luna Mai 1940 până la cele 14 avioane de bombardament care au fost construite după declarațiile senatorului Byrd în luna Iulie 1941, dela planul unei armate de 5 milioane până la cele 53 de obuziere de câmp moderne de 105 mm pe care le avea întreaga armată regulată a Statelor Unite la 1 Septemvrie 1941.

*

Capacitatea de a slăbi și de a deveni totuși mai puternic este distribuită inegal printre oameni și popoare. Un om de 150 kg poate slăbi numai cu greu la 75 kg, mai greu decât un om slab, iar a duce o gospodărie de lux fără personal de serviciu este cu mult mai greu decât a locui din capul locului într'o „cocioabă". Tot așa și perna de grăsime a cuceririlor civilizației care acoperă mușchii diferitelor popoare are o grosime diferită. Unii trăiesc pentru a-și spori grăsimea alții, cu o figură mai atletică, sunt cumpătați, pentru a putea trăi. Dacă aceștia și-ar măsura forțele la un concurs de ciclism șansele celor care suferă de foame ar fi mai mari ca ale celor care suferă de obezitate. Iar dacă ar încerca să boxeze, — atunci lupta n'ar mai avea loc, deoarece cei grași și-ar pierde puterile încă din timpul cântăririi.

Grasule bogătaș din America! Din când în când, mai citește și știrile ce-ți parvin din tabăra de antrenament a inamicilor tăi. Una dintre aceste tabere se găsește în Europa. Ea este ocupată de barbari — după cum o știi din ziarele tale americane. Ce e drept, barbarii aceștia au inventat automobilul, frigoriferul și multe alte accesorii ale gospodăriei tale îmbelșugate, dar de vreo șapte ani trăiesc într'o stare ciudată de lipsă de necesități. Ei se îmbracă în lemn, mănâncă pâine puțină și neagră, nu beau lichioruri fine și lucrează cu o încăpățânare perseverentă. După cum am spus, ei au avut nevoie de șapte ani, în afară de o predispoziție puternică naturală, pentru a-și plasa renumitele knock-out-uri. Și când te gândești că înainte vreme trăiau atât de bine! Și apoi mai afirmă că vor să trăiască bine și în viitor. Un alt exemplu ai în Japonia, într'o țară mică cu case de bambus și hârtie, cu o producție de numai 6 milioane de tone de fier pe an, fără petrol și fără deșeuri și cu metrouri foarte puține. După cum vezi, și Japonezii ăștia sunt niște coate-goale. Oamenii de acolo lucrează și ei în aceeași direcție, de șapte ani și după cât se pare au și câștigat câteva reprize.

Unchiule din America! Antrenorul tău de acum a spus următoarele la Chickamauga, acum un an și jumătate: „Noi n'avem nevoie să sacrificăm avantajul unei vieți mai bune în schimbul avantajului unei apărări mai bune. Eu propun să păstrăm pe cel dintâi și să câștigăm pe cel de al doilea." Va trebui să-ți angajezi un alt antrenor — și înainte de toate un foarte bun masseur!

Vox

COPYRIGHT 1942 BY DEUTSCHER VERLAG BERLIN

Pe front ...

Noaptea la un post de comandă la 200 de metri în spatele primei linii de trăgători, adjutantul îl deșteaptă pe comandantul batalionului. Tocmai se dă un important ordin pe regiment

Scrisori pe front — în pământul înghețat, la o mică sobă dintr'un adăpost din prima linie

Fotografiile: reporter de război Hanns Hubmann (PK)

Urmare în pagina 6

OTTO PHILIPP HÄFNER

IN 21 DE MINUTE

Revista „Signal" întocmește o imagină exactă a marii bătălii aeronavale în care aviația marinei japoneze a scufundat în Marea Malaeză două dintre cele mai mari vase de linie ale flotei britanice.

Ziua de 10 Decemvrie 1941 va rămâne o dată memorabilă în istoria războaielor navale. In această zi, avioanele japoneze au scufundat lângă coasta orientală a Malaeziei, în dreptul portului Kuantan, două vase de linie britanice: „Prince of Wales" și „Repulse", decapitând prin această lovitură unică Flota Orientală britanică, înființată de curând.

Ce e drept, dacă se va face odată lumină asupra tuturor amănuntelor bătăliei, aceasta nu se va întâmpla decât după război. Dar între timp au devenit cunoscute atâtea amănunte, încât putem îndrăsni o încercare a descrierii fazelor celor mai importante ale acestei bătălii navale. In general, relatările japoneze și cele englezești sunt în concordanță. Nu diferă decât datele orare, mai ales din cauza diferenței orelor locale din Tokio și Singapore. Relatările engleze se contrazic pe alocuri (mai ales în privința numărului bombelor care și-au atins ținta), căci declarațiile martorilor unor evenimente atât de fulgerătoare și emoționante sunt de obiceiu pline de contraziceri. In afară de aceasta, unii martori englezi s'au străduit să descrie atacurile ca fiind foarte îngrozitoare, prezentând atitudinea soldaților într'o lumină foarte favorabilă, după ce nenorocirea a avut loc. Astfel se explică pe de o parte o anumită tendință de a prelungi durata bătăliei dincolo de cea reală, și de a exagera numărul loviturilor („Bismarck" s'a scufundat abia după nouă lovituri de torpilă și după sute de lovituri de obuz). Pe de altă parte putem trece în contul acesta probabil și câteva scene de scufundare prea romanțate. In toate aceste cazuri, autorul s'a bazat când pe versiunea cea mai probabilă, când pe cea mai frecventă. Incolo, descrierea de mai jos se întemeiază numai pe relatări publicate, împrumutându-le adesea chiar textul, fără a-i mai cita originea.

Deciziunea

In ziua de Luni, 8 Decemvrie, pe la ora unu — ora Singaporelui — când a izbucnit războiul din Extremul Orient, flota orientală britanică se găsea în portul de război Singapore. Cu opt zile înainte sosise dela Capetown cel mai modern vas de linie englez, „Prince of Wales". In același timp, lumea a aflat că Churchill l-a numit pe vehicul său prieten, Sir Tom Philipps, comandant suprem al noii „Flote Orientale", ridicându-l totodată la rangul de amiral. Situația care i se prezenta lui Sir Tom la 8 Decemvrie, era următoarea: dela 27 Noemvrie se constataseră mișcări navale japoneze în Marea Chineză de Sud. S'au observat întâi 16 crucișătoare și portavioane la Nord de Borneo, apoi cu câteva zile mai târziu 40 de vase de transport navigând în direcția Tailandei, iar la 7 Decemvrie 12 vase de transport în drum spre golful Kamranh, trei convoaie spre Golful Siamului și unități navale ușoare la capătul de Sud al Indochinei. Luni, amiralul primi informația că începând dela ora 1.30, trupe japoneze au debarcat la Kota Bharu și la Sud de această localitate, la Sabak, și că în același timp aveau loc debarcări la Nord, pe teritoriul Tailandei, la Patani, Tanjong și Singora. S'a anunțat prezența unor vase de război japoneze în Golful Tailandei. La ora 4.15 dimineața a avut loc cel dintâi atac aerian asupra Singaporelui. Amiralul Philipps s'a hotărât încă în timpul zilei de Luni să plece în larg. El dispunea de o unitate puternică: vasele de linie „Prince of Wales" și „Repulse", crucișătoare grele și ușoare și distrugătoare. Ce e drept, lipsea un portavioane. Dar Sir Tom spera să poată primi la caz de nevoie un ajutor aerian dela cele trei aeroporturi principale ale Malaeziei (Singapore, Kuantan și Kota Bharu). Obiectivul militar era clar: amiralul Philipps vroia să distrugă cât mai multe vase de transport japoneze la coasta orientală a Malaeziei și a Tailandei de Sud și să stingă astfel în germen încercările de debarcare japoneze. Acțiunea risca să ducă la o bătălie navală cu cuirasate japoneze, dar nu aceasta era scopul ei. Amiralul știa fără îndoială că numeroasele convoaie japoneze nu erau însoțite decât de forțe navale inferioare, în timp ce vasele de linie japoneze, a căror prezență se constatase prin avioane de observație, asigurau transporturile de trupe dela distanță. Philipps și-a bazat planul pe aceste informațiuni. El voia să ducă flota neobservat până pe la istmul Kra și să distrugă vasele de transport japoneze rând pe rând, cu cât înainta mai mult spre Sud dela acest istm.

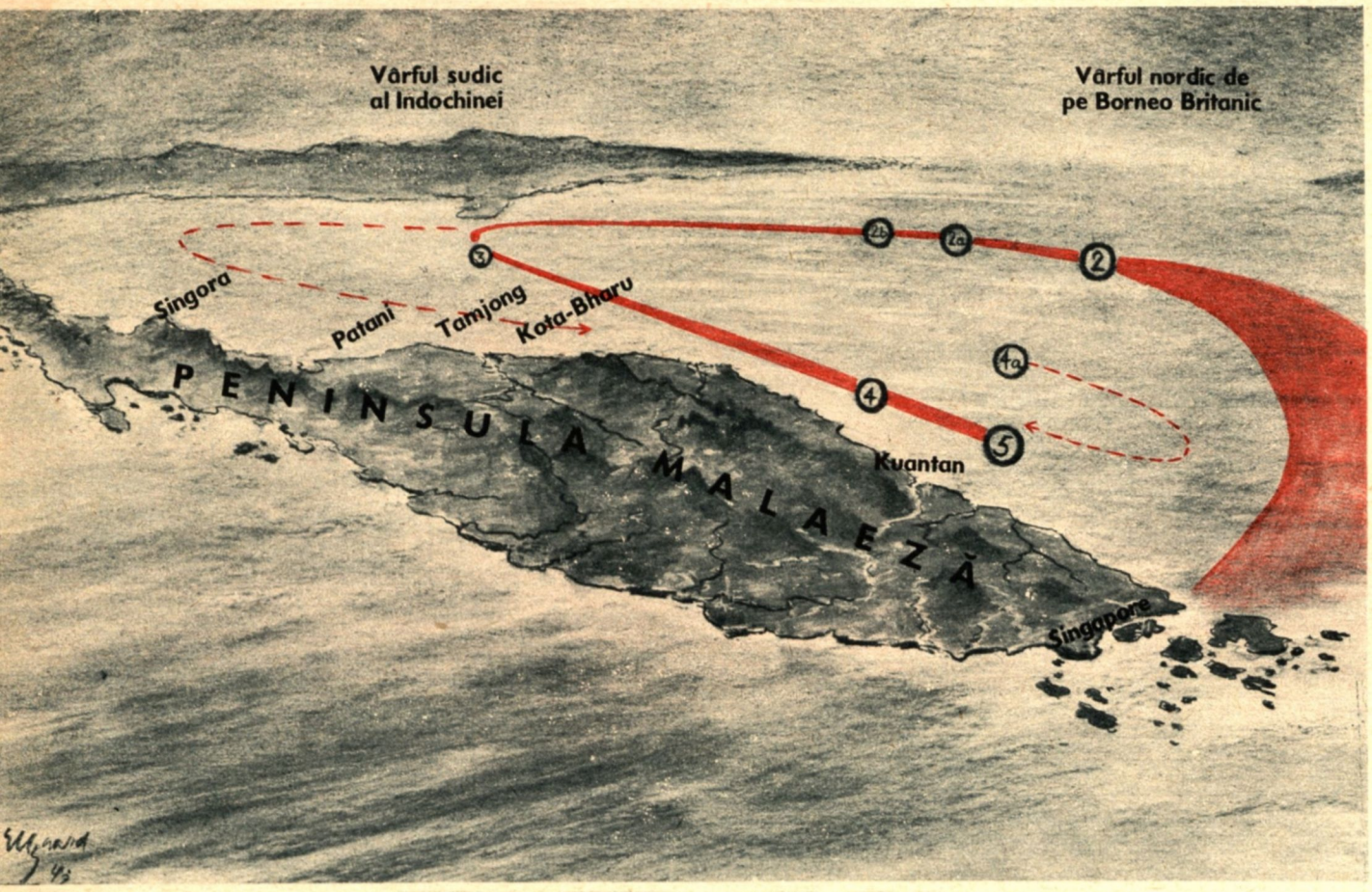

Ultimul drum al cuirasatelor „Prince of Wales" și „Repulse"

1 Noaptea de 8-9 Decemvrie. Sir Tom Philipps pleacă în larg dela Singapore (————) cu intenția, (– – – – –) de a ataca pe Japonezii care au debarcat la Kota Bharu, Patani, Tanjong și Singora. 2 9 Decemvrie. Poziția la ora 10. 2a 9 Decemvrie p.m. Un submarin japonez zărește unitatea navală britanică. 2b 9 Decemvrie seara. Se anunță an avion de recunoaștere japonez. 3 Noaptea de 9-10 Decemvrie. Decisiva schimbare a drumului. 4 10 Decemvrie, pe la ora 9.30. Un submarin japonez și un avion de recunoaștere raportează aproape simultan zărirea unei escadre de avioane japoneze. 4a Poziția inamicului. 5 10 Decemvrie pe la ora 12. Inceperea bătăliei aeronavale. La ora 12.19 „Repulse" se scufundă. Ora 12.40: scufundarea lui „Prince of Wales"

Pe drum

In seara zilei de Luni, 8 Decemvrie, Sir Tom Philipps și-a arborat pentru întâia oară pavilionul său de amiral pentru o acțiune războinică, pe vasul de linie „Prince of Wales", — pentru întâia dar și pentru ultima oară. In aceeași seară încă sau în timpul nopții, vasul amiralului și-a ridicat ancora, plecând în larg însoțit de vasul de linie „Repulse" și de mai multe distrugătoare, dar fără crucișătoare și portavioane. Unitatea a pornit întâi spre Est, apoi și-a schimbat drumul spre Nord-Est și spre Nord-Vest. Philipps a făcut un ocol larg, în formă de arc pentru a evita recunoașterea din partea Japonezilor și pentru a apare cu totul surprinzător în Golful Siamului. La început se părea că vremea ar compensa lipsa de ajutor aerian. Deasupra apelor din Sud plutea un strat de nori care proteja vasele împotriva vederilor aeriene. Dar mai spre Nord, la locurile de debarcare ale Japonezilor, stratul de nori se rupsese chiar din dimineața zilei de Luni. Dar Philipps a avut noroc la început. In tot timpul zilei de Marți a fost scutit de atacuri, chiar și după ce ajunsese de-a-lungul coastei Malaeze, îndreptându-se spre Nord. De pe vasul său el a semnalizat echipajului următoarele: „Ne așteptăm la neplăceri, și fără îndoială vom avea parte de ele. Sperăm să surprindem mâine niște vase de transport inamice și ne așteptăm la o ciocnire cu cuirasate japoneze."

In ziua de Marți, 9 Decemvrie, după amiază, un submarin japonez a anunțat că flota britanică a pornit la luptă. In amurg, de pe vasele britanice s'a observat un avion de recunoaștere japonez. Un supraviețuitor de pe „Repulse" a povestit că din acest motiv, flota și-a schimbat drumul în timpul nopții de 9—10 Decemvrie. Dar probabil că nu acesta a fost singurul motiv pentru care Philipps, fără a fi ajuns la vreun rezultat, și-a schimbat direcția îndreptându-se în grabă spre Sud, pentru a ajunge la portul de bază. In realitate, între timp situația sa s'a înrăutățit mult: cerul se înseninase nu numai în Nord, ci și în Sud. Până în seara Zilei de 9 Decemvrie Philipps trebue să fi fost informat că Japonezii ocupaseră în după amiaza zilei aeroportul Kota Bharu. Prin urmare de acolo nu se mai putea aștepta la un sprijin al aviației. In afară de aceasta, trebue să fi știut că aeroportul Kuantan a fost bombardat violent de avioane de bombardament japoneze, începând de Marți, dela amiază. Pe urmă este probabil că amiralul britanic a primit în această zi cele dintâi informațiuni mai ample asupra catastrofalelor pierderi americane dela Hawai, astfel că el va fi devenit nesigur, evitând să mai riște vasele de linie britanice a căror valoare crescuse cu atât mai mult. In orice caz, în zorii zilei de 10 Decemvrie, flota se găsea de mult iarăși în drum spre Sud, îndreptându-se spre Singapore. Vizibilitatea era bună. „Prince of Wales" și „Repulse" mergeau la o distanță de mai multe mile între ele, însoțite numai de un singur distrugător, pentru a putea manevra mai ușor și pentru a nu desvolta atât de mult fum. Celelalte vase au fost detașate, probabil pentru a induce în eroare pe Japonezi.

Primul atac

Dimineața pe la ora 9.30 (ora Singaporelui) cele două vase de linie au fost observate de un submarin japonez și cam în același timp de avionul de recunoaștere al unui vas portavione. Aviația japoneză, care începând din ziua precedentă executase recunoașteri aeriene foarte active deasupra mării, a intrat în acțiune imediat. Cea dintâi formație aeriană nu a dat de flota britanică. O a doua formație se întorcea de asemenea spre Nord și ajunsese pe coasta orientală a Malaeziei cam în dreptul localității Kuantan, în momentul în care comandantul escadrei a observat două coloane de fum alb la o distanță de 10.000 de metri. Echipajul care tocmai își lua dejunul se pregăti de atac. Bătălia a început, fără a se cunoaște ora exactă. Era vorba de două vase de război mari și de un distrugător ce se îndreptau spre Sud. Avionul de comandament se repezi cel dintâi din nori, pregătindu-se să torpileze vasul de linie „Prince of Wales", în timp ce celelalte avioane din escadră au intrat într'o formație de atac. Vasul „Prince of Wales" a deschis focul asupra avioanului ce sbura singur. După comandantul escadrei au urmat la scurtă distanță în formație de paradă cinci alte avioane torpiloare, care se îndreptau la o înălțime mică spre „Prince of Wales" și care atraseră asupra lor focul întreg din cele 84 de tunuri antiaeriene de pe cele două vase de linie (dintre care 48 se aflau pe „Prince of Wales"). Drama emoționantă începuse. Părea ca și cum vaselor urma să le reușească să respingă neatinse acest prim val de avioane. Dar în timp ce cele 5 avioane se pregăteau tocmai să plece, asupra amblor vase de linie căzu o ploaie de bombe dela o înălțime de 5000 de kilometri. Vasul „Repulse" fu lovit în plin pe puntea de aviație, bomba pătrunzând până la puntea intermediară și provocând un incendiu violent. Nu este sigur dacă și „Prince of Wales" a fost atins. Ce e drept, aceste bombe (ca și cel de al doilea atac de bombardament) nu au avut un efect distrugător imediat. Dar ele au scos din luptă tunuri de apărare antiaeriană și au împiedecat în urmă apărarea concentrată. Englezii și-au dat seama mai târziu că au căzut victime unei stratageme. In timp ce își îndreptau atenția spre avioanele dela mică înălțime, a avut loc primul atac eficace dela mare înălțime.

Ora 12.10

In curând răsunară noi semnale de alarmă, căci se apropiau acum, de astădată din față, alte nouă avioane torpiloare. Tunurile ce erau încă îndreptate spre Sud, au trebuit întoarse înainte. Atacul s'a îndreptat mai ales împotriva vasului „Prince of Wales". Japonezii se apropiară atât de mult încât torpilele abia putură să se angajeze în direcția voită și la o adâncime suficientă, în orice caz atât de aproape încât la plecare aviatorii putură să recunoască fețele marinarilor englezi și șepcile lor albe. (Avioanele japoneze doborîte au căzut toate la o distanță de 200—500 metri). Pe la ora 12.10, vasul de linie „Prince of Wales" a fost atins la pupă de o torpilă lansată în babord de comandantul escadrei care a

Urmare în pagina 36

Vasul „Prince of Wales" a terminat tocmai o luptă de apărare zadarnică împotriva avioanelor de bombardament japoneze. Toate tunurile, chiar cele de mare calibru, sunt îndreptate în sus. Servanții tunurilor au fost grav atinși de bombe. Un aerotorpilor japonez trece pe deasupra pupei distruse. Torpila lansată se îndreaptă vertiginos spre puntea pustiită a vasului pe care o va face bucăți în câteva secunde Desenele: Ellgaard

Un avanpost. *Intr'o gaură bine camuflată a terenului din faţa primelor linii stă de veghe un post de ascultare. Dincolo la 300 m, pândesc bolşevicii*

Pe front...

şi în imediata lui apropiere

O patrulă de recunoaştere. *Oamenii unei patrule de iscoade în drumul lor spre posturile inamicului salută pe corespondentul de război al revistei noastre, Hanns Hubmann, care a făcut aceste fotografii cu iarna rusească*

Iarna a făcut să înceteze pe frontul din răsărit ostilităţile de mari proporţii. Sectoarele frontului au fost pe rând „nivelate", pentru a se obţine astfel poziţii de plecare mai favorabile operaţiilor de mai târziu. Armata germană care respinsese până acum pe inamic, înaintând triumfătoare şi irezistibilă s'a instalat în poziţiile ei de iarnă construite cu precauţiune în adâncul Uniunii Sovietelor

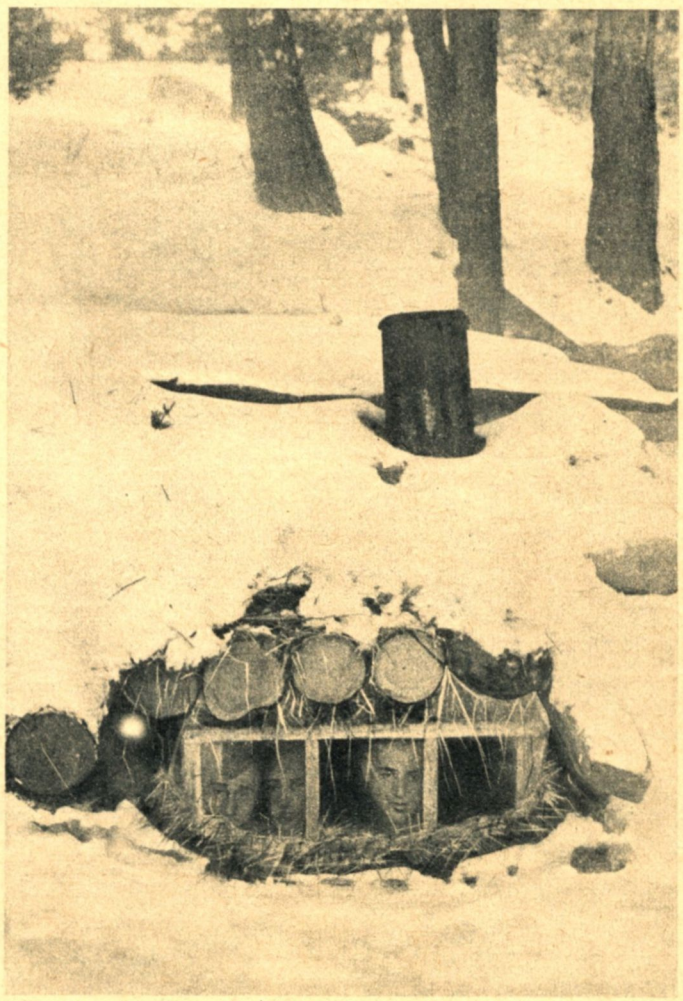

Un adăpost. *La 30 de metri în spatele avanposturilor, soldaţii germani au construit adăposturi, au făcut rost de sobe şi chiar şi de ferestre*

Drumul spre primele linii. *Pe acest pod trec trupele de schimb, autocamioanele cu muniții, aprovizionarea și poșta militară. El se află la 2 kilometri în spatele primei linii, dar sentinela, îmbrăcată cu o manta grea și cu cisme de pâslă cu talpă de lemn, povestește corespondentului nostru că dela pod și până acasă la Aachen în Rheinland sunt 2000 de kilometri*

Spălatul rufelor la trenul de luptă. *Pe deasupra stepei întinse suflă vântul, dar aici în pădure la bagajele companiei e liniște. Și deși e un ger de peste 20° totuși soldatului german nu-i scapă nicio ocazie pentru a-și spăla rufele. Se pune însă întrebarea cum vor fi desghețate albiturile spălate, dar n'aveți grijă, se va găsi negreșit o modalitate*

Un grajd pentru cai, bine încălzit. *In aceste adăposturi pentru cai, bine camuflate și rezistente la obuze, corespondentul revistei noastre a găsit până la 24 de cai. Tocmai sunt scoși doi cai: un „Hans" și o „Lise". Ei vor trebui să transporte bucătăria de campanie până la purtătorii de mâncare*

Făn pentru cai şi tutun de pipă pentru vizitiu

Se împarţi carnaţi, sardele şi şocolată puşcaşilor din avanposturi . .

. . . iar aici, un încălzitor de stomac în timpul nopţii la avanposturi

. . . şi imediat în spate: nutreţ pentru soldaţi şi cai

„Păduricea-bucătărie" în spatele poziţiilor. Aici descarcă autocamionul aprovizionării ce a primit mult în spatele frontului: carne proaspătă, cartofi, conserve etc. şi poştă militară. De aici se aprovizionează soldaţii din primele linii

Pe un ger de 35 grade

Fotografia: reporter de război Artur Grimm (PK.)

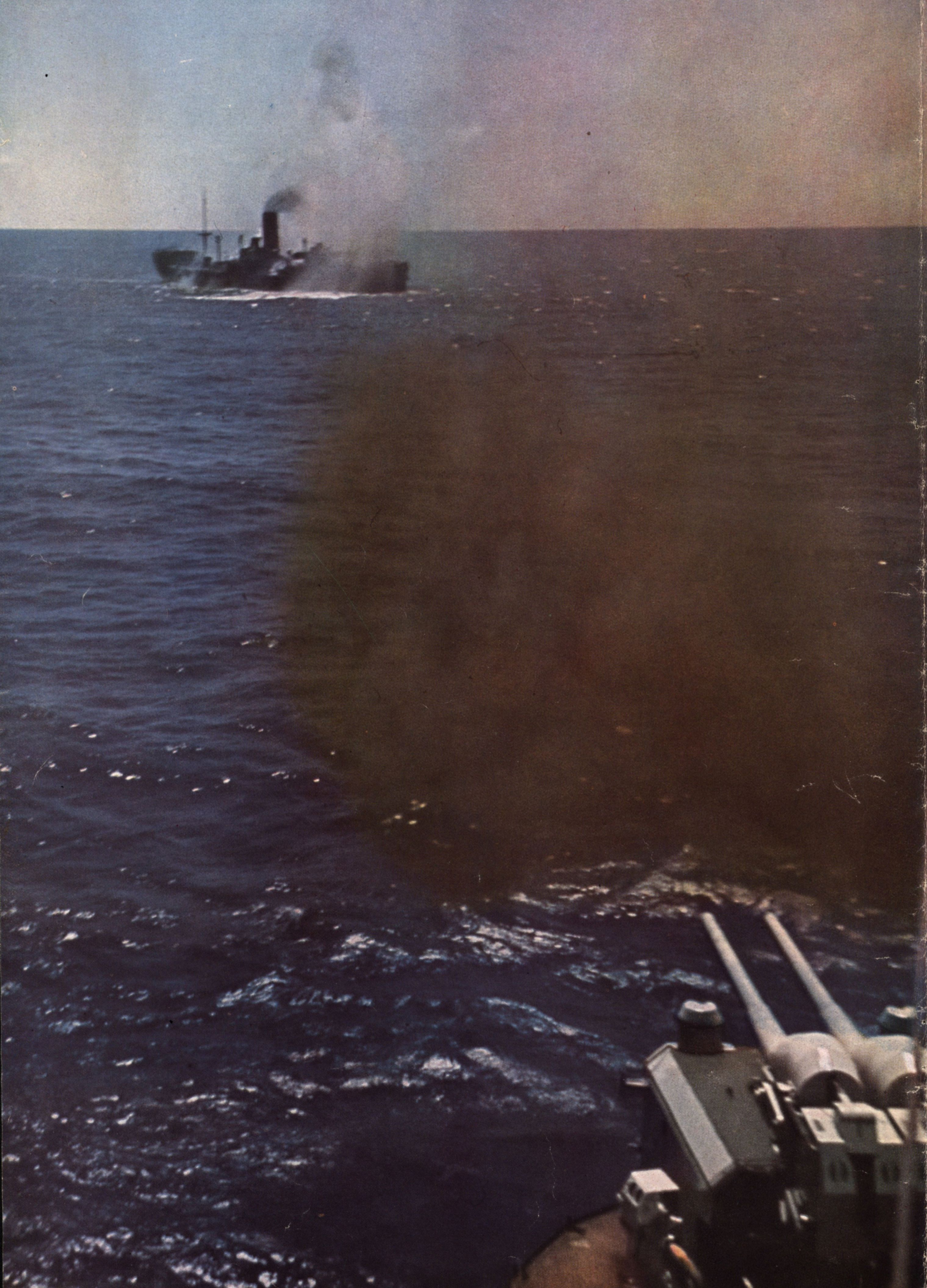

DR. RICHARD SALLET:

Fațadă și realitate în Statele Unite

In anul 1940 a apărut în Statele Unite o carte remarcabilă, cu titlul „Cum am lăudat noi America". Autorul acestei cărți, Georg Creel, a condus în timpul războiului trecut oficiul de propagandă american, așa numitul „Committee on Public Information". Creel a dat în vileag cu o sinceritate uimitoare modul în care el și colaboratorii săi au reușit să demoralizeze prin propagandă mincinoasă nu numai Germania și Puterile Centrale de pe atunci, ci și „să vândă americanism" fostelor state neutre, ba chiar și națiunilor aliate cu Statele Unite. S'a încercat astfel pe atunci să se răspândească un nimb al Americii care să plutească în fața ochilor națiunilor europene ca un miraj în fața călătorului din pustiu. Odată cu terminarea războiului s'a lichidat toată afacerea aceasta, deoarece poporul american, desamăgit de prețul mare al aventurii europene, și-a dat seama iarăși de problemele proprii. Astăzi, după 25 de ani, putem observa că Roosevelt, în cadrul pregătirilor sale pentru cea de a doua imixtiune a Statelor Unite în Europa a recurs iarăși la același mijloc uzat, înființând încă din luna Septemvrie 1941, adică într'o vreme în care în afară spunea încă că ar fi neutral, un organ de propagandă, care cu toate asigurările contrarii, a fost organizat în tocmai după schema Comitetului de Informațiune Publică al lui Creel. In fruntea noului birou de propagandă a fost numit politicianul colonel Donovan, a cărui calificație pentru această misiune rezulta dintr'o călătorie în Europa, — o călătorie în care și-a pierdut pașaportul într'un local de noapte din Sofia. Din informațiunile pe care le avem până acum, rezultă că în acest birou se născocesc planuri fantastice pentru a arăta popoarelor europene marile avantaje ale felului de viață american. Ba ceva mai mult, teoreticienii extrem de zeloși din jurul lui Donavan au și început să vorbească de un „secol american". Este același disc de ceară pe care îl punea să cânte și Creel acum 25 de ani și care a făcut ca Comitetul său să treacă în istoria Americii cu numele de „Committee on Misinformation"! Creel a recunoscut el însuși în cartea sa că numeroasele broșuri și mici lucrări pe care le-a răspândit pe atunci într'un tiraj total de peste 75 milioane de exemplare, n'aveau decât scopul de a da o imagină falsă, o fațadă pentru camuflarea adevăratelor intenții ale guvernului din Washington. Biroul lui Donovan se folosește astăzi de aceleași metode. Dar, trăgând concluzie din confesiunea lui Creel, este bine să examinăm odată lucrurile pe care Statele Unite vor să ni le prezinte astăzi într'o nouă ediție, sub formă de „fel de viață american".

In afară, poporul american își dă aerul ca și cum standardul său de viață ar fi idealul pe care trebue să-l atingă toate popoarele celelalte. Ni se repetă mereu că civilizația americană înseamnă casă proprie, automobil, radio, frigorifer, etc. Dar ce înseamnă aceasta? Dorul de a avea o casă proprie este exploatat de niște oameni de afaceri șmecheri, care conving pe muncitori și pe funcționari să-și cumpere o casă simplă de lemn, pentru care trebue să se plătească datorii și ipoteci timp de 20 de ani. Organizații de vânzare ce lucrează intens, ademenesc oamenii să cumpere un automobil care însă în timp de douăsprezece luni își pierde 60 % din valoare, din cauza modelelor noi ce apar în fiecare an. La fel se inundă poporul american cu aparate de radio, frigorifere și altele de astea, în așa fel încât omul sărac duce o viață de teamă și nesiguranță continuă, între lacul plătirii în rate a datoriilor sale și puțul șomajului ce-l amenință. O declarație a șefului autorității sanitare din Statele Unite, doctorul Parran, din Iunie 1940, ne dă o imagină semnificativă asupra adevăratului standard de viață american, spunând că 40 % dintre Americani sunt subnutriți!

In afară se proclamă că muncitorul american ar fi muncitorul cel mai bine plătit din lume. Dar care este adevărul în realitate? Dacă muncitorul face parte dintr'o profesiune limitată ca număr, el poate câștiga un salariu zilnic bun, dacă lucrează întradevăr. Dar în cei douăzeci de ani din urmă șomajul a crescut tot mai mult, și cu toate că prin planul New Deal s'au cheltuit miliarde de dolari pentru a stăvili această evoluție critică a lucrurilor, în anul izbucnirii războiului existau în Statele Unite 11,7 milioane de șomeri. Nu exista vreo asistență pentru aceste victime ale belșugului american. Dacă de exemplu industria automobilelor pregătește fabricarea noului model pentru anul viitor, muncitorii sunt „depuși" de pe o zi pe alta, o expresie care dă în vileag întreaga brutalitate a concepției americane despre contractul de muncă. Ca urmare, acești oameni sleiți își consumă micile economii, în speranța că după câteva luni, dacă mai apar sănătoși și capabili de muncă pentru patronul ce calculează atât de rece, vor fi puși iarăși în fața benzii fără fine. Faptul că această „libertate socială" nu a fost pierdută nici prin intrarea în război a Statelor Unite, a fost dovedit acum câteva zile: prin adaptarea industriei de automobile au fost „depuși" iarăși un număr de 1,5 milioane de muncitori!

Dar se afirmă că muncitorii și-ar avea sindicatele lor. Propaganda americană vrea să ne facă să credem că toată fericirea muncitorilor rezultă din organizațiile sindicaliste. Sindicalistul englez Bevin a fost invitat cu mare sgomot în Statele Unite, pentru a-și vărsa focul la pieptul păros de bărbat a lui Green, în privința nefericitei soarte a figurilor sindicaliste germane apuse. In realitate, sindicatele sunt terenul pe care își duc lupta lor privată pentru putere oamenii de teapa lui Lewis, Green și consorții, cu ajutorul cotizațiilor impuse muncitorilor neajutorați. Un adevărat reprezentant al acestor „capi ai muncitorilor" a fost conducătorul sindicatului american al muncitorilor din teatre, despre care s'a dovedit acum câteva săptămâni că a obținut prin santaj 1,5 milioane dolari dela industria cinematografică, prin amenințări cu greva. Faptul acesta nu ar fi fost neobișnuit dacă avem în vedere felul de viață american. Din nefericire, el uitase să împartă prada cu cei 125.000 de mebri ai sindicatului. Prin urmare, nu trebue să ne mirăm de faptul că șefii sindicatelor americane vor să-și extindă sistemul rentabil și asupra Europei.

Gangsterismul este de altfel cea mai marcantă caracteristică a civilizației americane. După datele furnizate de șeful poliției federale americane, Hoover, în Statele Unite se comit anual 1,5 milioane crime grave. Media zilnică este de 32 omoruri, 151 atacuri banditești și 852 spargeri. In America se pierd anual valori de 15 milioane dolari prin criminali. S'ar putea presupune că țara pretinsului standard de viață ridicat, a belșugului și a „libertății" nu poate fi un mediu pentru criminali. Pe vremea prohibiției, când odată cu condamnarea lui Al Capone s'a stins luceafărul de pe cerul gansterilor americani, s'a crezut că s'a trecut de culmea acestui fenomen cultural american. Dar descoperirea unei „Societăți pe Acțiuni pentru Crime" în anul trecut ne arată că există încă astăzi organizații de criminali față de care Al Capone și John Dillinger nu sunt decât niște cârpaci. Acum câtva vreme a fost arestat la New York un om bănuit de crimă, în scopul încasării asigurărilor. Anchetându-se cazul, publicul a aflat cu încetul că acest acuzat nu era decât un foarte mic funcționar dintr'o întreprindere groaznică, din „Societatea pe Acțiuni pentru Crime", care făcea crime din astea în stil mare, pentru a încasa asigurările. Sute de femei erau angajate pentru a ademeni prada. Ele trebuiau să se căsătorească cu bărbați care apoi erau asigurați și omoriți. Din această societate pe acțiuni făceau parte și medici care aveau misiunea de a elibera certificatele de deces, firme de înhumare, administratori de cimitire, etc. Ancheta s'a lărgit tot mai mult, astfel încât astăzi nu se mai poate constata numărul victimelor acestui trust de criminali. Intreprinderea opera cu un capital de mai multe milioane de dolari. Teritoriul celor 48 de state era împărțit în regiuni. Societatea controla tripourile, bordelurile, comerțul de stupefiante, amanetările, și juca un rol destul de important și în politica diferitelor orașe. Dar în afară, Statele Unite își fac reclamă cu Crucea Roșie, asociațiuni de binefacere, organizațiuni de ajutor bisericești și societăți de misionari, încât îți vine să crezi că într'o țară atât de umanitară nu poate exista nicio urmă de criminali.

Dar cum rămâne cu viața spirituală a Americanilor? Propaganda americană se laudă cu mândrie că în America există 4,5 milioane de studenți la universități, academii și școale superioare profesionale. Cifra aceasta este extrem de impozantă. Dar aspectul ei se schimbă mult, dacă ne uităm ceva mai atent la dragostea față de carte a acestui tineret studențesc. Acum câțiva ani, s'a făcut o anchetă publică printre studentele mai multor universități, întrebându-le dacă la randevuurile lor zilnice cu amanții lor obișnuesc să se sărute sau mai fac și altceva. Rezultatul anchetei a fost faptul uluitor că 60 % dintre cele întrebate au recunoscut pe față relațiuni mai intime decât sărutul. In același timp, printre studenți erau la modă mari concursuri, dar nu de natură științifică ci... concursuri de înghițire de peștișori vii! Faptul că într'un astfel de sistem de educație cultura individuală nu se găsește tocmai la culme, a rezultat dintr'o anchetă printre studenții unei universități cunoscute, asupra personalităților celor mai de seamă ale istoriei. Dintre cei întrebați, numai de Napoleon știau cu toții. In schimb 34 % spuneau că Cromwell ar fi fost american, 18 % nu auziseră nici odată de Bismarck, 42 % credeau că Goethe ar fi fost un compozitor, în timp ce 73 % nici nu auziseră măcar numele lui Kant, iar alții spuneau că ar fi fost un general german.

O imagină tot atât de semnificativă în privința culturii ni se prezintă și printr'o cercetare mai amănunțită a muzeelor americane. Este adevărat că întâlnim anumite colecții foarte remarcabile, cum ar fi de exemplu pinacoteca națională inaugurată de curând la Washington, o fondație a lui Mellon, miliardarul care ce e drept și-a câștigat banii alimentând cu zel întreaga națiune cu benzină „Gulf". Dar în afară de astfel de excepții, în muzeele americane se strâng lucruri caraghioase fără nicio valoare. Diferitele săli ale muzeelor nu sunt împărțite după criterii istorice sau artistice, ci după numele donatorilor. Faptul că această desordine pestriță nu se mărginește la micii mecenați, rezultă dintr'o pripire în palatul închis de curând a lui Vanderbilt, pe Fith Avenue din New York, care s'a specializat în colecționarea picturii franceze contimporane. Acolo se văd tablouri nenumărate cumpărate cu bani grei, ale unor pictori neînsemnați, pe când operele marilor maeștri ai epocii, ca Manet și Monet sunt cu totul absente. O părere cu totul nimicitoare asupra picturii și simțului artistic american a fost pronunțată acum câțiva ani — ce e drept involuntar — de juriul expoziției anuale din Philidelphia. Premiul întâi a fost dat pentru o pictură în uleiu care, după cum s'a dovedit mai târziu, fusese atârnată invers!

Contrastul dintre iluzie și realitate se vede chiar din activitatea comitetelor de emigranți. Pe de o parte, la un bazar de binefacere organizat în favoarea emigranților, membrii familiilor Rockefeller, Lamont și Roosevelt își admiră reciproc costumele străine, — cu ocazia unui festival dat în favoarea Chinei, sala fiind decorată cu motive ... japoneze; pe de altă parte însă, la grupurile etnice de naționalitate europeană stabilite în Statele Unite se execută un proces de înstrăinare între generații, prin metodele de americanizare, un proces al cărui tragic omenesc nu-și găsește paralela decât în bolșevizarea tineretului rusesc din ultimii 25 de ani. Multe popoare și-au dat seama în deajuns și de diferență dintre fațada și realitatea politicii americane în timpul acestui război, în momentul în care promisiunile de ajutor ale lui Roosevelt date Poloniei, Franței, Iugoslaviei și Greciei s'au dovedit a fi vorbe aruncate în vânt. Adevăratul aspect al Statelor Unite, cu toate culisele, nu prea este potrivit pentru a face ca popoarele de cultură europeană să accepte „felul de viață american".

Pe Atlantic ...

Fotografiile: reporter fotografic Engels

Om la apă în careul XY!

Aflându-se la un punct de sprijin de pe coasta Atlanticului corespondentul de război al revistei noastre, Jochen Grossmann (PK), a participat la operațiile de salvare ale unor avioane germane făcând un reportaj pentru „Signal" în care ne descrie impresiile sale

8[12] Raportul serviciului central de salvare: *„După o luptă cu o formațiune inamică de avioane de vânătoare un aerodistrugător german având ampenajul deteriorat, s'a lăsat pe apă. Aparatul s'a scufundat, iar echipajul s'a salvat cu barca pneumatică. Un al doilea aerodistrugător păstrează legătura cu naufragiații." Comandantul escadrilei ordonă: vom decola cu două aparate și plecăm în căutarea echipajului ce a amerisat forțat*

In revărsatul zorilor unei dimineți de iarnă am fost deșteptat din pat și, îmbrăcat în grabă cu uniforma peste pijama, am plecat în goană la escadrilă: un naufragiu! In Atlantic, doi camarazi dintr'un avion distrugător însoțeau o formație de bombardiere, ce se găsea în misiune, și după o luptă aeriană cu vânătorii englezi au trebuit să amerizeze forțat. Noi am decolat cu două aparate; sburăm printre norii joși contra unui vânt puternic, iar dedesubtul nostru Atlanticul se agită furios. S'ar părea că e o problemă aproape de nerezolvat să găsești pe o asemenea mare agitată pe cei doi camarazi purtați de valuri. Barca pneumatică a acestora, găurită de gloanțele inamicului încă de când se găsea în avion, s'a scufundat. Acum ei plutesc cu ajutorul centurilor de salvare: două puncte pe suprafața nesfârșită a unei mări furioase. Viața camarazilor atârnă de putința ochilor noștri și de cifrele de navigație. Sburăm într'un zigzag lin la o înălțime de 300 de metri. Comandantul nostru și șeful escadrilei, altădată îmbarcat pe torpiloare, calculează continuu cu ajutorul hărții, instrumentului de direcție și al aparatului radiotelegrafic. Oare va reuși? Dar iată că după o oră i-am găsit! Ne zâmbin în aparat unul altuia și ne batem pe umeri. După săptămâni de zile de când „nu s'a mai întâmplat" nimic această oră a meritat să fie așteptată.

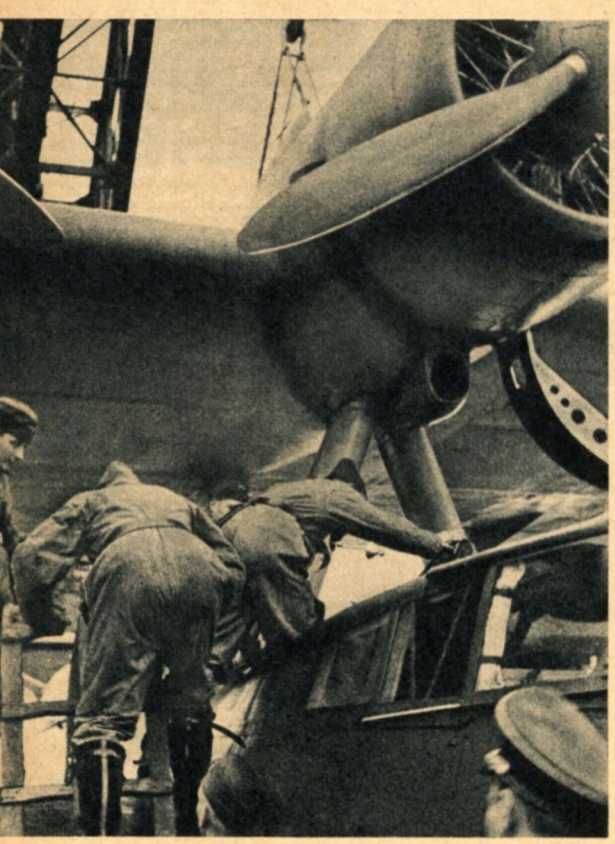

8[18] La avionul de salvare pregătirile sunt în toiu. *Motoarele în continuă stare de alarmă s'au încălzit, și au sosit informații asupra timpului, situației războiului naval și asupra condițiilor atmosferice. Escorta de avioane de vânătoare a fost aleasă, mecanicii și servanții sunt în stare de alarmă. După șase minute decolăm*

8[30] Știrea următoare o primim încă în sbor. *Cel de al doilea aerodistrugător, care a rămas deasupra echipajului purtat de apă, ne comunică că barca pneumatică probabil că s'a scufundat fiind găurită de gloanțe. Echipajul naufragiat plutește cu ajutorul centurilor de salvare. Din cauza lipsei de combustibil, aerodistrugătorul trebue să-și întrerupă activitatea sa de observator. Pentru ultima dată ni se indică poziția lui exactă*

8[33] Coasta și escorta de avioane de vânătoare își fac apariția! *Conform ordinului, exact la timpul stabilit, întâlnim escorta de avioane de vânătoare, care urmează să ne apere în timpul operațiilor de salvare în contra oricărui atac sau tentative de turburare din partea inamicului; căci inamicul nu ține seamă de Crucea Roșie*

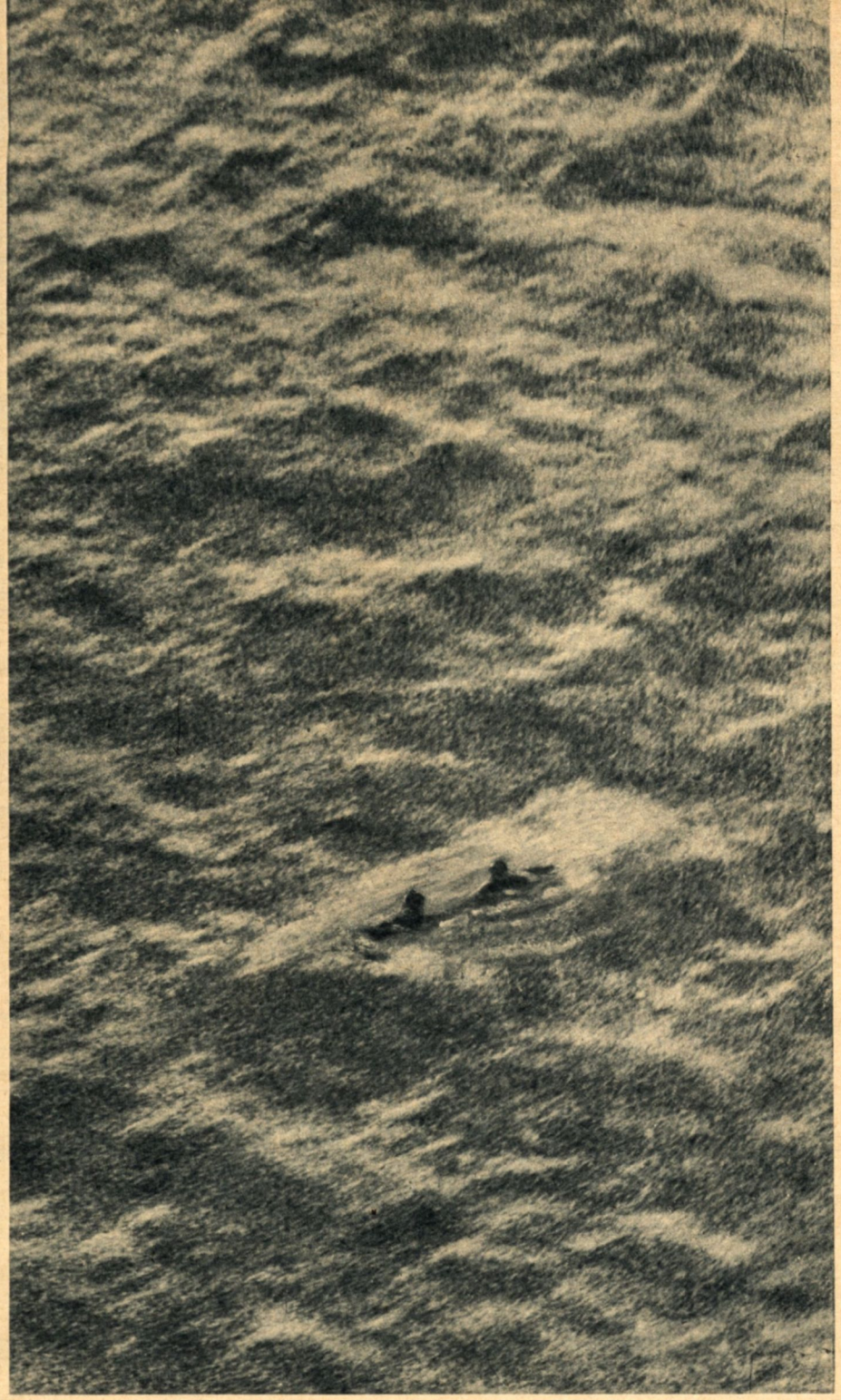

9^{34} I-am găsit! *Pe valurile înalte, pilotul avionului nostru a fost primul care a zărit cele două puncte. Coborîm mult şi vedem că e imposibil să amerisăm pe o asemenea mare. Radiotelegrafiem celui de al doilea aparat de salvare, care căuta ceva mai la o parte, anunţându-i poziţia noastră*

9^{36} Lansăm o barcă de cauciuc. *Printr'o deschizătură prin care şuieră vântul, barca cade în apă lângă camarazi. Pe valurile agitate, pierdem continuu din ochi pe naufragiaţi. Toate ochiurile ferestrelor aparatului sunt ocupate pentru observare*

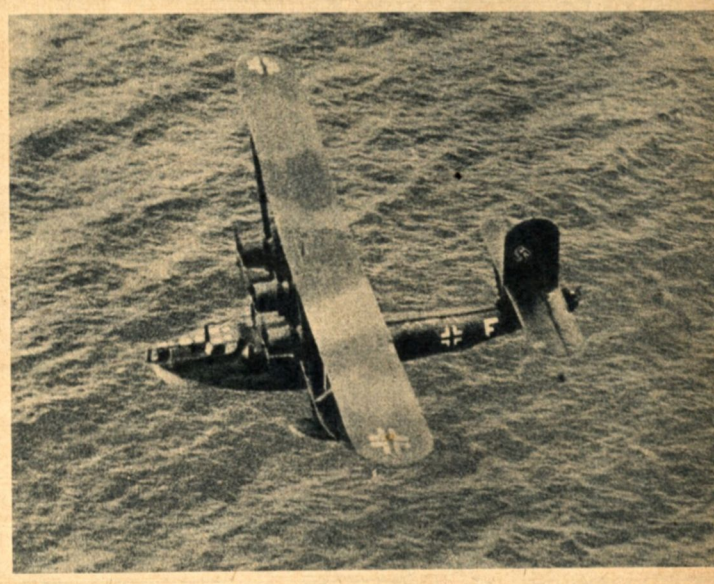

9^{58} Soseşte cel de al doilea aparat *Prin neîntrerupte semnale goniometrice facem ca celălalt avion de salvare să se îndrepte spre punctul unde ne găsim noi. Acest aparat are o construcţie specială pentru amerisare pe mare agitată. Ştim că în hidroavion se găseşte un pilot foarte încercat şi amerisarea va trebui să reuşească*

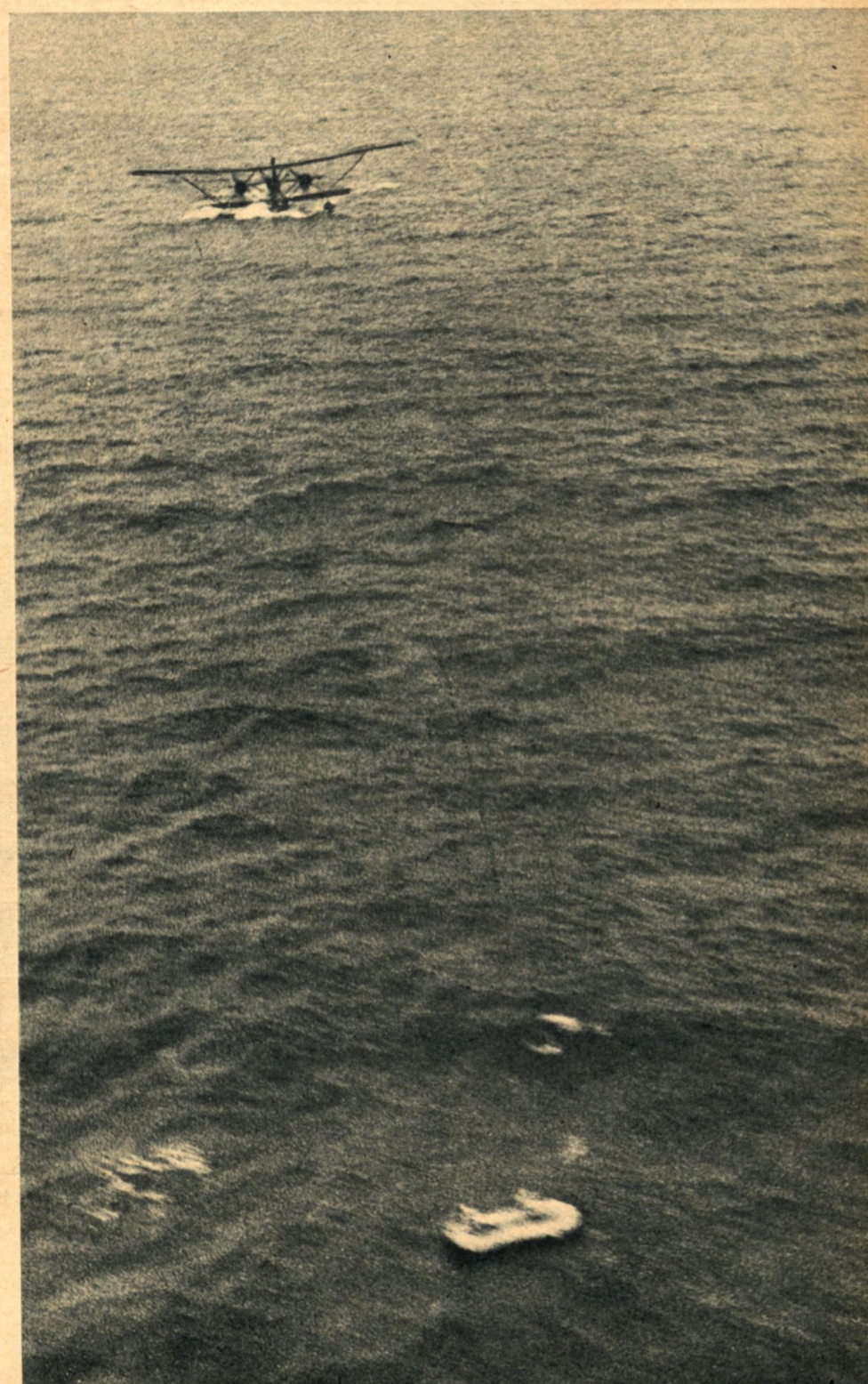

10^{02} Dând „bonturi" uriaşe aparatul se aşează pe apă. *Camarazii, care între timp, reuşiseră să se urce în barca pneumatică fac semne cu mâna, iar avionul de salvare rulează tăind dâre late în apă. Acum începe cea mai grea parte a salvării, dar se reuşeşte*

Plutonierul major J., pilotul avionului nostru. *După leziuni grave cu cicatrici de arsuri la mâini şi la gât el a reintrat în serviciul escadrei de salvare. Ochii săi ageri şi curajul său au salvat până acum viaţa a zeci de camarazi. In serviciul de salvare, uşor de recunoscut după semnul Crucii Roşii, aparatul său a fost atacat în timpul lucrărilor de salvare de o forţă superioară a inamicului şi a izbucnit în flăcări. Plutonierul major J. a reuşit să amerizeze cu aparatul său, care în decursul a câtorva secunde fusese complect cuprins de flăcări şi a salvat astfel întregul echipaj*

Légion des Volontaires Français contre le Bolchevisme

PENTRU EUROPA...

Corespondentul de război al revistei noastre, Sonderführer Hanns Hubmann (PK), a vizitat Legiunea Voluntarilor Francezi de pe frontul din răsărit însoţind la o luptă în pădure două companii franceze de infanterie. Reportajul său ne arată cum şi-au îndeplinit misiunea cele două companii, cu tot terenul foarte neprielnic şi cu toată rezistenţa îndârjită

„Sunt Soldatul Vesel", aşa se recomandă unul din primii ostaşi din Legiunea Voluntarilor Francezi, cu care fac cunoştinţă. Ziua următoare, în timpul luptei el s'a dovedit a fi un flăcău foarte îndrăsneţ. Cel mai în vârstă dintre legionari (jos) se recomandă altfel: „Sergentul Comte de Gournay". Este un om bogat, mare proprietar şi om de afaceri, primarul localităţii Gournay din Normandia. Dar el ţine să fie printre cei dintâi atunci când se hotărăşte viitorul Europei

In cantonament; scrisori înainte de atac ...

„O idee politică nu trebue numai propagată, ci trebue să lupţi pentru ea", spune sublocotenentul Jaques Doriot, întemeietorul şi conducătorul Partidului Popular Francez. In anul 1935 acest fost conducător comunist s'a reîntors la patrie. El, luptătorul politic se găseşte acum cot la cot cu vechii ostaşi ai armatei franceze cum ar fi de ex. plutonierul major Maurice Huet pe al cărui piept atârnă patru decoraţii

Corespondentul nostru de război, Hanns Hubmann, face cunoştinţă cu oamenii Legiunii Voluntarilor Francezi

Leon, cel mai tânăr din legiune, vorbeşte curent limba rusă

A sosit ordinul de atac

„Signal" însoţeşte Legiunea Voluntarilor Francezi la o luptă în pădure: tunurile uşoare ale infanteriei intră în seara dinaintea atacului în poziţie de preparaţie

Un tun de infanterie de mare calibru intră în poziţie: în dimineaţa următoare, un foc de artilerie deslănţuit prin surprindere urmează să pregătească întreprinderea

Discutarea situaţiei: Comandantul Legiunii Voluntarilor Francezi, Colonelul Roger Labonne studiind harta. Lângă el locotenentul Jean Fontenoy, un conducător activ în Mouvement Social Revolutionnair

In dimineaţa următoare

Pe front larg, ambele companii franceze pornesc dintr'o parte a pădurii la atac. E ora 12. Luminişul, prin care se va desfăşura asaltul contra mitralierelor sovietice este lat de 200 de metri. Sunt 23 de grade sub zero. Un vânt foarte rece şuieră pe deasupra câmpului. Fulgii de zăpadă ridicaţi de vârtej ne înţeapă fără milă faţa şi ochii, însă mult mai nemiloase fluieră deasupra capetelor noastre gloanţele mitralierelor sovietice. Cei 200 de metri sunt trecuţi dintr'o săritură, şi baionetele franceze străluceşc în cuiburile de rezistenţă ale bolşevicilor. Intrarea în pădurea ce trebue curăţită a reuşit

Corespondentul nostru de război Hanns Hubmann (PK) povesteşte: „Am primit ordin, să fac pentru „Signal" un reportaj despre Legiunea Voluntarilor Francezi. Acest lucru m'a bucurat foarte mult; e întradevăr un eveniment foarte ciudat, în aceste vremuri despre care nu se poate spune că sunt sărace în evenimente, faptul că Francezii luptă alături de Germani în uniforme germane şi cu arme germane. Tatăl meu a murit în războiul mondial luptând contra Francezilor, bunicul meu se găsea în 1870 în faţa Sedanului. Eu nu-i cunoşteam altfel decât ne cunosc ei pe noi: ca vechi duşmani. Dar în aceiaşi timp întocmai ca fiecare German am un respect foarte mare faţă de performanţele militare ale acestei mari naţiuni. Ştiu că Germanii au regretat întotdeauna că nu pot să stea umăr la umăr cu Francezii. Acum, în orele de naştere a unei Europe noi acest lucru este o realitate şi eu urmam să fiu de faţă. Firesţe că ciudăţenia noii situaţii a fost înlăturată imediat de charme-ul francez din tabăra legiunii. Amabilitatea şi râsul, prietenia şi atenţia deosebită m'au înconjurat şi m'au cuprins cu căldură. Foarte repede m'am împrietenit cu aceşti Francezi şi astăzi, când au trecut zile dela marea luptă din pădure, pe care am trăit-o alături de ei, ştiu că Francezii sunt întradevăr buni ostaşi, întocmai după cum îmi povestea tata şi bunicul.

Zece metri înapoia primilor puşcaşi: urmează prima mitralieră. Celor doi trăgători dela mitralieră le-a fost dat să nu mai vadă dimineaţa următoare

In faţa celei de a doua linii sovietice: atacul stagnează. Cei doi com. de companie, locotenenţii Dupont şi Jeneste discută noua situaţie

In timpul scurtei consfătuiri a ofiţerilor, infanteria se găseşte în pădure sub focul greu al aruncătoarelor de grenade

Câteva minute mai târziu: atacul asupra celei de a doua linii s'a declanşat. Primii puşcaşi se ridică cu precauţiune. Se merge mai departe

Pădurea a fost curățită

S'a ajuns la liziera pădurii, conform ordinului. Trei ore a durat lupta pentru 1 1/2 km de pădure. Acum, în fața vârfului avangărzii se întinde un teren fără copaci, care scoboară domol până la un

In același timp, la 300 metri spre stânga: *acolo, vârful avangărzii celeilalte companii a pătruns de asemenea până la liziera pădurii și pleacă mai departe în urmărirea inamicului. Deodată asupra lor țâșnește flacăra roșie a unui aruncător de flăcări: într'o clipă, o mitralieră de protecție a recunoscut situația interceptând inamicul. Câteva lovituri puternice ale armei și din aruncătorul de flăcări nu mai rămâne decât norul negru de fum, care plutește ușor deasupra terenului. Mai târziu șeful acestui grup, sergentul Roger Crupaut ne povestește pățania cu aruncătorul de flăcări. Pe el focul a apucat să-l ajungă. Acum stă în fața camarazilor săi cu arsuri pe față și la mâini, mânjit cu uleiu și pistolul încă în mână. Mitralierele acestora au făcănit tocmai la momentul potrivit*

Se aduce un prizonier. Nu au fost capturați mulți, căci lupta a fost prea îndârjită

râu. Prin viscol se recunoaşte pe celălalt mal o serie de cazemate, iar departe în spatele lor se bănueşte că ar fi pădure. De acolo deschid Sovieticii focul neuniform de mitralieră, de artilerie şi de artilerie de pe carele de luptă asupra Francezilor care au ajuns la marginea pădurii. E ora 15

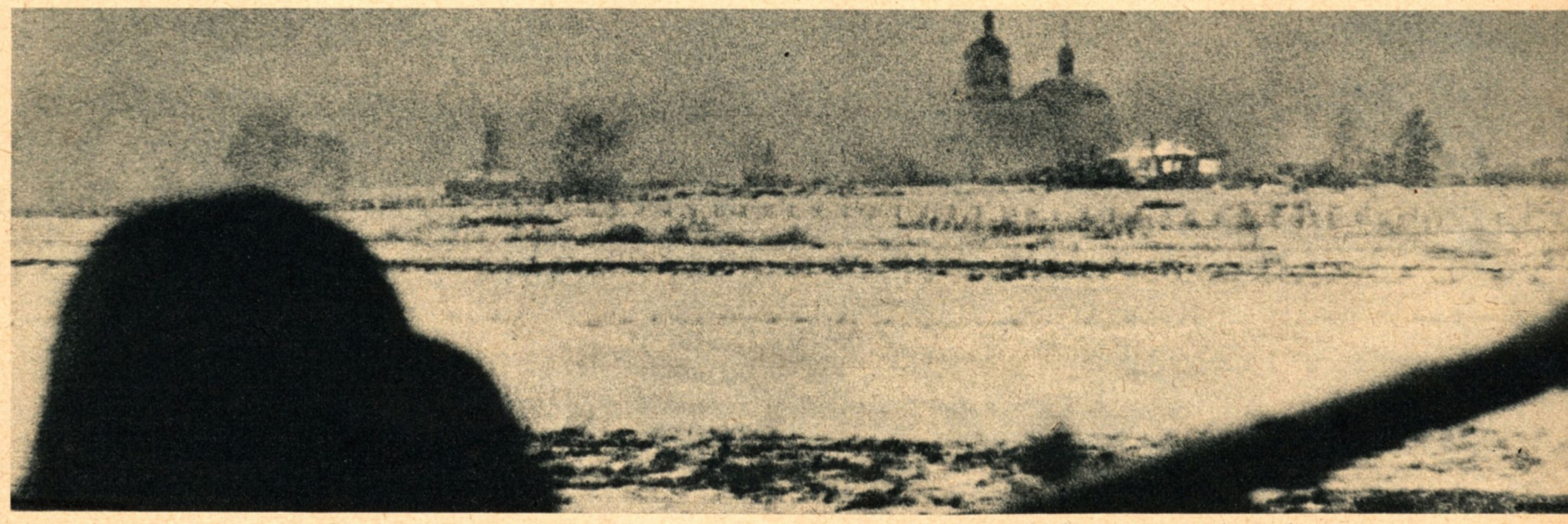

In acelaşi timp la 300 de metri spre dreapta: şi aici s'a ajuns la obiectivul dinainte stabilit. Către seară, în faţa luptătorilor se iveşte prin viscol un sat în flăcări. Avioanele germane Stuka au sprijinit aici lupta din pădure a Francezilor aruncând bombe şi distrugând poziţiile de preparaţie şi de artilerie ale bolşevicilor. Noul obiectiv atrage spre un nou atac, dar noaptea se lasă. Tunurile tac, sapa scrâşneşte în pământul îngheţat: posturile de protecţie de la liziera pădurii se îngroapă, camarazii aduc cu ei răniţii

In fața halelor. *„Șasiurile carelor" se îngrămădesc unul peste altul în curțile uzinei*

Câte care de luptă produce Axa ?

In fotografia de sus se văd patruzeci de „șasiuri de blindate". Și clișeul nu e decât un fragment dintr'o fotografie mai mare. Și uzina are multe curți. In halele uzinei, carele de luptă stau unul lângă altul. Și Europa are multe uzini de acest fel; și în toate se lucrează ziua și noaptea. Prin urmare câte blindate...? De sigur că există persoane care le numără. Totuși acestea se pricep să păstreze cea mai mare tăcere.

In hale. *La lumina incandescentă a becului de sudat se fac ultimele lucrări la carele de luptă grele*

Fotogr.: reporter de război Pabel (PK)

Pe lângă renumitele specialităţi de apă de Colonia, Casa "4711" a creat din cele mai alese materii parfumate din lume, un bogat asortiment de parfumuri, săpunuri, creme şi pudră a căror calitate este garantată de numărul "4711"

Camarazi în singurătate

O aventură în regiunea pustiului din Carelia răsăriteană povestită de Curt Strohmeyer, după plutonierul major Jakko G.

In lumina palidă a lunii, din nemărginirea copleşitoare a zăpezilor, apare strălucitoare o fâşie de argint încadrată de copacii negri şi tăcuţi din această pustietate. Este calea ferată a Murmanului, o operă forţată realizată din sângele, lacrimile şi din scheletele nenumăraţilor condamnaţi.

Soldaţii din patrula finlandeză se opresc o clipă lângă această cale ferată mizerabilă zidită din carne de om; ei privesc cam speriaţi în neantul din care vin şinele şi înspre neantul în care se duc. Finlandezii îmbrăcaţi în halaturile lor de camuflaj albe par a fi nişte stafii. Ei se răspândesc deodată în mai multe părţi, îşi dau jos rucsacurile norvegiene şi skiurile şi se apucă de pregătirea distrugerii. Se aud scârţâituri şi ciocănituri în timp ce armele finlandeze „Pytikorvos" stau gata de foc. Acum ei se îndepărtează iarăşi de şine. Cineva spune: „Hyvä on. Este bine."

Se aprinde un chibrit. Finlandezii dispar apoi numai decât printre copacii tăcuţi ai peisajului de iarnă. După ce au răsunat douăsprezece detunături, ei s'au şi îndepărtat atât de mult încât abia pot auzi bubuiturile. Mai au de străbătut şaizeci de kilometri înapoi. Este o distanţă destul de mare şi ei n'au voie să se reîntoarcă pe acelaşi drum pe care au venit, căci până în zori bolşevicii vor descoperi de sigur urmele skiurilor . . .

Plutonierul major merge în frunte. El este un vechiu grănicer. Oamenii aceştia din corpul grănicerilor finlandez sunt toţi flăcăi care nu se tem nici de dracul.

Este întunerec beznă. Plutonierul major are nişte ochi ca o pisică. Pe braţul stâng şi-a fixat busola peste halatul de camuflaj. Soldaţii alunecă fără sgomot pe skiurile lor. Plutonierul deschide drumul. Zăpada nu este încă prea mare — n'are decât cel mult cincisprezece sau douăzeci de centimetri. Patrula înaintează în momom. Skiorii din urmă se ţin de urma celui din frunte atât de exact încât nu rămâne decât o singură urmă. Picioarele lor se arcuesc elastic. Ei îşi fac vânt cu putere, deoarece acum au scăpat de cele treizeci de kilograme de explozibil. Trebue să fie cu ochii în patru căci bolşevicii au observat de sigur şi ei că acum poţi trece fără primejdie prin mlaştini şi peste lacuri. Grănicerii roşii sunt ca nişte draci. Trebue să fii foarte prevăzător . . .

Plutonierul major se opreşte deodată. Incepe să şuiere printe dinţi, iar faţa sa uscată, cu brazde adânci, pare aproape speriată. Cei unsprezece oameni se opresc şi ei. Ce-o avea plutonierul major? El se apleacă şi dă din cap. Apoi îşi aprinde pentru o clipă lampa de buzunar — dând ocazie şi celorlalţi să recunoască în lumina repede ca fulgerul o urmă omenească!

Pinii sunt acoperiţi de o manta subţire de zăpadă. Cerul şi pământul radiază o lumină magică. Ce urmă o fi şi asta? Plutonierul major şopteşte: — „Sunt două urme."

Apoi îşi continue drumul. Skiurile scrâşnesc încet, încolo pădurea e liniştită şi mută. Ar fi înfiorător, dacă oamenii n'ar fi obişnuiţi cu aşa ceva. Plutonierul major so opreşte iarăşi în drum. De data aceasta sunt urmele unui ren. Urma este uşuoară, şi prin urmare alungită. Se pot recunoaşte limpede amprentele copitelor dinapoi. La un pas de urmele renului se văd urmele unui lup. Dar lupul se vede că nu s'a ostenit prea mult în fugă, ci a urmărit doar o bucată de drum renul, ştiind prea bine că nu-l poate ajunge.

Dar acum . . . acum! Plutonierul major frânează atât de brusc încât plutonierul de după el aproape îl loveşte. Sunt iarăşi cele două urme umane. Sunt doi bocanci curioşi, purtaţi de nişte picioare obosite şi ciudate. Dar ce-o fi acolo? Se vede că unul dintre oameni a căzut. Plutonierul major tot mai dă din cap cu neîncredere şi mirare. De când e la grăniceri, a păţit multe, şi cu toate acestea cele două urme îi apar înfiorătoare. Ele taie drumul de întoarcere orientat exact după busola patrulei, fiind ca o ameninţare. Ele nu trădează nimic şi cu toate acestea par a fi nişte strigăte de ajutor în zăpada acestei pustietăţi, cea mai mare din Europa! Pădurea se răreşte. Grănicerii finlandezi alunecă mai departe pe skiurile lor cu armele gata de foc. In faţa lor se întinde mlaştina ascunsă în zăpadă. Dar ce-o fi acolo? Plutonierul major se opreşte iarăşi. O fi un ienupar? Nu! E un om! Intradevăr, e un om. Ba nu, — sunt doi oameni!

Finlandezii s'au şi culcat în zăpadă. Oamenii din spate se apropie şi se pregătesc să tragă. Plutonierul major urmează să tragă primul foc. Dar un sentiment inexplicabil îl împiedecă să tragă. Plutonierul major îşi aminteşte că urmele nu pot fi ale unor infanterişti bolşevici. E vorba de nişte bocanci foarte buni probabil boncanci de păslă cu tălpi de piele. Dar orice o fi, dacă se plimbă pe aici, trebue să fie inamic! El n'a şovăit până acum niciodată. Îşi pregăteşte pistolul automat. Deodată aude o voce care îl întreabă: „Russen oder Finnen"?

„Finnen" . . . Trebue să fie Germani, se gândeşte Finlandezul, căci ei ne zic nouă celor din Suomi (Finlanda) „Finnen". Or fi Germani? Plutonierul major nu se mişcă. Niciunul dintre oamenii săi nu ştie nemţeşte. Vocea se aude strigând din nou în tăcerea nopţii de iarnă: „Suomi? Suomi?"

„Kylle, răspunde plutonierul major, dar nu-şi slăbeşte mâna de pe trăgaciu." „Kylle" înseamnă „da", dar cei de dincolo probabil că nu-l înţeleg.

Urmare în pagina 42

Sub cerul dogoritor, un ţăran arab călăreşte spre umbra unei oaze | Pe întinderea pustie a tundrei, dincolo de limita boreală a copacilor, trece o sanie trasă de un ren: Un post înaintat german se duce să-şi înlocuiască camaradul. Corespondenţii noştri de război sunt pretutindeni

Fotografiile: corespondenţi de război Dick (PK.), Ehlert (PK.)

Dintr'un aparat Fieseler-Storch: *pe şosele nesfârşite, coloane nesfârşite de prizonieri*

O zi de război în răsărit

La amplasamentul bateriei
a sosit muniţie de 210 mm

↑ **Traiectoria obuzului:** *proiectilul unui obuzier de câmp de 150 mm își desenează urma sa pe cer*

Fotografiile: reporter de război Hanns Hubmann (PK.)

↓ **Secunda descărcării obuzierului de 210 mm:** *cu mâna stângă tunarul deschide focul, iar cu dreapta își acoperă urechea*

Pe litoralul Mării Egee

Jocuri şi dansuri în costume bogat colorate: serviciul militar german de distracţii pentru răniţi şi bolnavii de tropice dintr'un sanatoriu

Fotografia: reporter de război Dick (PK.)

WOLFGANG MÜLLER:

BUCATARUL DIN BANGKOK

Prin anii optzeci ai veacului trecut, se întâmplă că bucătarul corăbiei cu trei catarguri „Luise", în drum spre Hongkong peste Bangkok, nu se mai întoarse la bord din ultima lui permisie pe uscat. Corabia trebuia să plece odată cu fluxul de dimineață, iar absența bucătarului Frideric Bolling fu observată de abia când, după ridicarea ancorei marinarul de serviciu intră în bucătărie ca să primească gustarea de dimineață. Bucătăria era goală, oalele și vesela spălate, iar ajutorul de bucătar plecase deja în căutarea maestrului său. Dar acesta nu fu găsit nici beat în cabina sa, nici nu-și făcea de lucru pe la provizii, nimeni nu-l văzuse venind la bord; așa că după ce-i traseră câteva înjurături solide și după ce fu înaintat la gradul de bucătar un marinar din Lübeck, care afirma că e în stare să miroase imediat ce începe mazărea să ardă, Bolling fu lăsat în voia soartei lui.

Cât despre Bolling, el venea leneș și clipind din cauza soarelui prea puternic spre locul unde fusese ancorată „Luise", în momentul când corabia plutea deja pe primele valuri înalte ale largului mării. Văzu cu mirare că locul corăbiei e gol. Ultima lui amintire era o dansatoare micuță din Kamboja, neagră ca șocolata, care-i turna mereu un fel de rachiu dulce și greu în niște minuscule cești de portelan, pe care el le dădea de gât mai repede decât putea fata să toarne. In timp ce privea cum valurile unsuroase ale Menanului reflectau strâmb vârful aurit al unei pagode, își aminti că vasul său avusese de gând să ridice ancora câtă vreme mai sufla briza de dimineață.

Scotoci prin buzunare, dar nu găsi nimic care să semene unei monede. Micuțele dansatoare din casa de bambus aveau degetele fine ca zefirul de Mai. Găsiseră până și o ultimă monedă de aur, pe care el o cususe pentru zile negre în cingătoarea pantalonilor. Îi lăsaseră numai capătul unui sul de tutun de mestecat, din care mușcă acum o bucată. Nu era supărat pe dansatoare; ciripiseră în jurul lui ca un stol de păsărele împestrițate, iar el, chiar dacă nu înțelesese nimic din ciripitul lor, le simțise în schimb pielea, caldă și delicată ca blana unui animal sprinten. Va găsi el un alt angajament; la Bangkok veneau destule vase. Cei de pe „Luise" n'avea decât să vadă de altul care să le pregătească câte o ceașcă de cafea fierbinte, iar „bătrânul" să caute pe altcineva ca să-i coacă piftelușele cafenii, fierbinți și afânate din cartofi dați prin răzătoare.

Cu aceasta el renunță momentan la orice considerație asupra soartei sale și, trezindu-se din ce în ce mai mult din somn, văzu că în port se găsește o singură goeletă dar văpseaua ei cenușie, mâncată de apa sărată a mărilor, nu-i inspiră nicio încredere. Cum simțea foame, se încrezu în proverbul: Cui i-a dat Dumnezeu pântece, îi dă El și de mâncare. Așa că se întoarse hotărît și dispăru în curând în labirintul ulițelor înguste, care-l mai înghițise odată și în seara trecută.

Ca bucătar ce era, el se luă după nas, iar acesta-l conduse fără greș până la o ospătărie, în fața căreia stăteau de pază două figuri de lemn vopsite în culori țipătoare. Una arăta pe un om hămesit de foame, privind vlăguit și cu ochii holbați spre tăvile pe care se lăfăiau mici plăcinte de orez presărate din belșug cu zahăr, apoi carne de pește înnotând în uleiu fierbinte și un purcel de lapte la tavă. Cealaltă figură era un om gras stând mulțumit pe vine și mângâindu-și burta rotundă. Bolling privi aceste două simboluri ale foamei și săturării și aspiră cu nasul lui mirosurile dulci și aromate ce se înălțau de pe farfurii.

Chinezul To Fo, proprietarul ospătăriei, ieși din interiorul întunecat al localului său în lumina străzii, ca să privească pe clientul ce părea că stă să aleagă între mâncărurile sale. Era un om mic și uscat, care arăta, parcă și-ar fi făcut din statuia foamei idolul casei sale, cu o mustață rară și lăsată pe oală și cu niște ochi negri ca mărgelele. La început se înclină foarte politicos în fața presupusului său client și-l invită cu câteva frânturi de englezească și cu gesturi să-i facă marea onoare de a se apropia. De abia apoi privi mai în de-aproape pe bucătar, care tocmai se gândea dacă n'ar fi bine să dea urmare invitației și să se încreadă apoi în forța mușchilor săi. Chinezul căută cu ochii săi rotunzi să vadă undeva ceva trese înguste sau late de aur, după care obișnuia el să taxeze pe marinari. Dar omul din fața lui nu poseda astfel de trese și nici nu-și suna banii din buzunare, cum făceau diavolii aceștia străini cu părul roșietic.

To Fo se retrase încet sub cei doi idoli ai săi, gata să ridice imediat glasul, dacă străinului i-ar trece prin minte să-și vâre pur și simplu mâna în plăcintele de orez, așa cum se mai întâmplase și altădată. In loc de așa ceva, diavolul acesta cu claia lui de păr blond și cu o față ce ardea ca soarele la apus, făcu un gest, pe care Chinezul îl înțelese imediat. Arătă mai întâi spre mâncărurile din fața lui, își întoarse apoi buzunarele pe dos, așa încât To Fu putu să vadă că ele nu conțineau nimic altceva decât ultimul rest de tutun, apoi întinse degetul spre purcelul la tavă. O asemenea concluzie miră nespus de mult pe Chinez. Voia oare diavolul acesta să cumpere fără bani? Unde Dumnezeu se obișnuește pe lume așa ceva? To Fo era gata-gata să-și înalțe strigătul lui de alarmă, care ar fi adus imediat încoace pe servitorii săi înarmați cu prăjini de bambus, când uriașul cu părul roșu începu să râdă și să vorbească în limba lui, care suna asurzitor, ca un clămpănit de oale. Își însoți cuvintele cu niște gesturi atât de violente, că Chinezul se dădu și mai mult înapoi. Arătă spre plăcintele de orez, se făcu că frământă cu mâinile aluatul umed și plescăi din limbă; arătă spre purcelul de lapte și spre pește și făcu mișcarea de întoarcere și de tăiere; încălzi untura până făcu spume și-i cercetă tăria, întingând un deget într'însa și încercând să o asvârle. Dacă untura rămânea lipită de deget, tăria era bună. Iar între timp arăta mereu spre sine și spre To Fo.

La început Chinezului îi fu și mai tare frică. Poate că intrase vreun spirit rău în diavolul acesta roșu! Apoi prinse câteva cuvinte, pe care crezu că le înțelege și din care concluse că omul acesta își oferă serviciile și afirmă că e bucătar, ca el însuși. Un chilipir deci, un lucrător ieftin. De aceea Chinezul ieși de sub flămând și sătul, se apropie de Bolling și începu la rândul său să-l examineze. Căzură de acord, ca bucătarul corăbiei să primească de mâncare, dacă se pricepe să fiarbă și să frigă. De mâncare, da! Apoi însă To Fo veni foarte aproape de buzunarele întoarse încă pe dos, arătă cu degetul spre toate, făcu mișcarea de numărarea banilor și clătină energic din capul lui slab. Aceasta însemna că Bolling va primi numai de mâncare, dar niciun fel de simbrie. Cum bucătarului nu-i ardea momentan de altceva decât să se prefacă dintr'un om flămând într'unul sătul, crezu că poate să accepte aceste condițiuni pentru câteva zile, până va găsi o nouă corabie.

Intinse mâna, iar Chinezul își așeză într'însa palma și două degete, care lăsau o impresie ca de ghiare de pasăre. Apoi To Fo făcu semn lui Bolling să-l urmeze, îl conduse prin ospătărie într'o curte, acoperită de resturi dela bucătărie, printre care se mișcau niște porci negri și sburliți, coti spre o atenansă laterală, din care se înălța un fum de lemne și un abur negru și gras. In bucătărie, Chinezul vorbi cu o serie întreagă de fețe galbene și cu o femeie foarte grasă, care tăia în felii subțiri iarbă de mare. Apoi îi fu pus înainte un căstron cu orez și cu carne pipărată, asupra căruia Bolling se aruncă fără să mai aștepte altă invitație. To Fo părăsi bucătăria, iar Bolling observă că fiecare mișcare a sa era însoțită de ochii feimeii cele grase. După ce mâncă, ea îi dădu un cuțit și o placă de lemn, iar el tăie ca și dânsa firele lungi și lunecoase de iarbă de mare, din care apoi fu fiartă o mâncare de zarzavaturi.

Bolling primea mâncare din belșug, iar stăpânul său To Fo, care-l mai lăsa încă să fie păzit de femeia cea grasă, părea să piardă pe încetul neîncrederea într'un om care lucra fără să pretindă măcar un ban. Când se lăsa noaptea și când luna galbenă ca mierea se ridica deasupra bambușilor din dosul curții, femeia cea grasă închidea bucătăria, iar munca zilei se termina. Bolling cobora sătul și leneș spre port, întâlnea alți marinari, se interesa de vase, n'avea însă alte distracții, pentrucă-i lipseau banii pentru dansatoare. Se mira singur că se întorcea mereu la To Fo și că nu începea să colinde pe la căpitanii vaselor. Ei, la urma urmei putea să părăsească oricând pe To Fo; revenea însă zi de zi la bucătăria lui. Putea să mănânce ce-i dorea inima; femeia și Chinezul îi lăsau în această privință libertate deplină. In schimb, el inventa mâncăruri noi, care aduseră lui To Fo un anumit renume. Așa de pildă, el nu mai rostogolea plăcintele de orez numai în zahăr, prăjindu-le apoi, ci făcea un aluat din miere, zahăr, scorțișoară și gălbenuș de ou, în care cufunda plăcintele până se îmbibau bine, apoi le prăjea repede și le servea calde clienților. Sau le umplea cu carne fiartă, adăuga carne crudă și mirodenii, le ungea apoi cu uleiu, le prăjea până se întăreau și le lăsa apoi să se coacă mai departe, așa încât zeama de carne pătrundea în orez, fără să se piardă nicio picătură.

Aceste experimente îl preocupară până în ziua când începu nenorocirea lui. După ce se închise bucătăria, el hoinări în seara aceea spre fluviu, apoi se opri în fața unei case, din care răsuna târâitul subțire al lăutelor chinezești și zăngănitul de tablă al tamburinei. Când perdeaua dela ușă se ridica, lăsând să intre sau să iasă câte un client, Bolling vedea siluetele svelte ale fetelor ce dansau acolo. Bolling făcu posomorît cale'ntoarsă. Mâine va cere mutrei cele galbene să-i dea simbrie sau îl va părăsi. Poate că chiar azi îl mai găsește treaz. Apoi va putea intra și el ca alții într'un asemenea local, se va uita în jur și va arunca drept bun găsit o mână de bani de aramă muzicanților, care stau clocind la pământ și fac prostește temenele. Să vezi atunci cum vor veni fetele la el, fluturând ca niște porumbițe!

Cu asemenea gânduri el se îndreptă spre ospătărie, care era închisă. Nici în curte nu era nimeni, numai luna plină atârna tăcută deasupra ei, iar porcii grohăiau strident din când în când. Chinezul nu era de găsit; în curte luna lumina așa de puternic, că bucătarul, care stătea acolo și se gândea dacă n'ar fi bine să se năpustească cu pumnii asupra casei și

să ciocănească, până va apare To Fo, era aproape orbit. Ii veni apoi, în amăreala lui, o altă idee. Deschise uşa cocinei de porci şi mână animalele surprinse în curte. In lumina neaşteptată, porcii începură să se scuture, să guiţe şi să strănute, apoi să râme în resturile de mâncare. Dar aceasta nu

era pe voia lui Bolling, de aceea el apucă o prăjină lungă de bambus, cu care de obiceiu se mânau porcii în cocină, se instală în mijlocul curţii, luminat de lună şi puse pe porci să gonească în galop în jurul curţii, îmboldindu-i cu lovituri cu prăjina de bambus. Işi acompania opera cu blesteme asupra soartei lui, care l-a făcut bucătar la Chinezul acesta sgârcit.

Tocmai pe când larma porcilor guiţând şi a bucătarului blestemând era mai în toiu, se deschise în gard o uşă şi din ea apăru o figură, care atrase atenţia lui Bolling de abia când porcii se îngrămădiră spre ea, ca şi cum i-ar cere ajutor. Işi întrerupse deodată blestemele, ca şi cum ar fi văzut o stafie. Era de fapt numai Chinezul cu musteaţa lui pe oală, privindu-l cu ochii mici şi fixi. Dar ceea ce făcu pe înfuriatul Bolling să amuţească, fu înfăţişarea fantastică a lui To Fo. De unde ziua'ntreagă umbla învelit într'un halat albastru şi soios, acum purta o mantie măreaţă, aurie, ale cărei mâneci largi erau brodate cu verde. Pe creştetul lui chel trona un soiu de căciulă cu mai multe etaje, ca un vârf de pagodă, acoperit cu aur şi cu perle. In mână avea o sabie lungă, subţire şi încovoiată. Bucătarul uită de furia lui, iar To Fo, care mână tăcut porcii în cocină, mişcând doar de câteva ori sabia lui subţire, se strecură tot atât de tăcut prin gardul de bambus. In câteva clipe curtea fu tot atât de liniştită ca mai înainte, aşa încât Bolling trebui să tuşească din răsputeri şi să scuipe, ca să nu creadă că totul fusese un vis.

Acum se trezi într'însul curiozitatea. Ce-o fi ascunzând în dosul gardului acest Fiu deşirat al Cerului, împopoţănat ca bucătarul împăratului? Păzea el vreo comoară, sau dansa poate în lumina lunii pline? Bolling se strecură mai aproape, împinse uşa prin care dispăruse Chinezul şi pe care până acum n'o observase şi nu văzu la început decât umbra deasă a păduricii de bambus. Se ascunse într'însa şi văzu mai întâi că se află într'o altă curte, mai largă. Se furişă încet pe la marginea tufişurilor şi putu să ajungă până la un punct, unde luna arunca o lumină orbitoare până în întunerecul tufişurilor. Aici locul nu arăta nicio urmă de folosire, pământul era bătătorit şi complect gol. Când ochii i se obişnuiră din nou cu lumina albă, descoperi că şi din partea aceasta curtea era mărginită de un crâng de bambuşi. Inainte lui se înălţa ceva strălucitor, pe care Bolling nu-l putu defini. Tocmai se gândea cum s'ar putea apropia, fără să străbată locul liber, când auzi nişte târâituri subţiri, asemenea celor ce veniseră din ceinăria, în care ar fi voit să intre. Intărâtat şi mai mult, bucătarul văzu acum că luna, care începuse să se aplece spre asfinţit, trăgea o umbră neagră şi îngustă de-a-lungul grilajului des al curţii. Dacă s'ar ţine într'însa, poate că ar reuşi să ajungă nevăzut în apropierea sunetelor ademenitoare, care acum se auzeau foarte clar.

Dar umbra nu era deajuns de lată pentru statura lui Bolling. Totuşi se apropiase din ce în ce de obiectul acela strălucitor şi auzea din ce în ce mai lămurit sunetele. Până la urmă, când se opri, avea în faţa lui o căsuţă rotundă din prăjini aurite de bambus, cu un acoperiş ascuţit vopsit în roşu. Din ferestruici se zărea o lumină prietenoasă, sunetele amuţiră, şi numai când cineva dinăuntru se ridica răsunau clopoţeii atârnaţi deasupra ferestrelor şi a uşii.

Bucătarul înţelese ce-şi aranjase aici stăpânul său. Cu siguranţă că ţinea una din fetele acelea svelte şi negricioase, care cântă din lăută, dansează, şed pe taburetele lor joase, înmoaie curmale în apă zaharisită şi scuipă cu mişcări drăgăstoase sâmburii spre clienţii care le sunt simpatici. Bolling se mai gândi, dacă n'ar fi bine să se prefacă că e beat şi să se prăvălească cu toată greutatea asupra căsuţei, sau să mâne în curtea aceasta porcii; dar tocmai în clipa aceea colivia de aur se deschise şi dintr'însa ieşi To Fo cu sabia lui. Se plimbă prin lumina lunii, părând a nu observa pe bucătarul său. Ţinea sabia subţire la umăr, în felul păzitorilor dela temple, pagoda din cap îi alunecase pe o ureche, iar înapoia lui se mişca o umbră şi mai delicată. Păşiră astfel, unul în dosul altuia, până în mijlocul curţii. Acolo Chinezul se opri, îşi aplecă sabia, arătă spre colivia de aur şi se îndepărtă solemn, până când dispăru în tufişul de bambus şi se auzi uşa închizându-se. Umbra cea delicată se întoarse încet înapoi spre căsuţa ei.

Bolling, care tare avea gust să se dea de gol, se temea de ţipătul fetei, aşa că rămase liniştit ca şi lumina lunii. Umbra dispăru în căsuţă, dar lumina nu se stinse şi iarăşi se auzi lăuta cu sunetele acelea târâite şi bâzâite. Bucătarul se strecură şi mai aproape de colivia păsăricii, dar prin ferestrele astupate cu hârtie ceruită nu se putea vedea nimic. El îndrăsni să mârâie, aşa cum auzise că face boul de noapte. Lăuta scârţâi mai departe. Şuieră printre dinţi, cum face o pasăre oarecare. In sunetul ascuţit al lăutei nu interveni nicio schimbare. La urmă, când nu putu să înţeleagă, de ce n'ar putea să placă şi el păsăricii din colivie, dacă de obiceiu ea trebue să se mulţumească cu un Chinez bătrân, căută nişte pietricele şi le aruncă pe ţiglele roşii ale acoperişului. După a treia piatră, lăuta tăcu. După cea de a patra şi a cincia, hârtia ferestrei fu îndoită puţin în sus şi o faţă mică cu ochii negri se uită cercetător prin curte.

Bolling rămase foarte liniştit în umbra tufişurilor, dar când faţa dispăru din nou, el aruncă piatra a şasea şi a şaptea. Auzi un sgomot ca de pasăre ce-şi ia sborul şi un ţipăt înăbuşit. După aceea Bolling păstră linişte, ca să audă ce va face acum păsărica. Auzi uşa deschizându-se cu teamă şi trebui să-şi închipuie, că fata crede acum că în casa ei bate un spirit. Ca să înlăture această bănuială şi să câştige complect de partea lui pe fată, el făcu un pas uşor spre uşă, aceasta însă fu împinsă şi închisă cu zăvorul. Acum Bolling se temea că fata va ţipa întradevăr, aşa că se uită pe unde ar putea să o şteargă.

Dar totul rămase liniştit, fapt pe care Bolling îl interpretă în avantajul lui. Incercă să şoptească câteva din frânturile prinse la bucătărie. Dar ele vorbeau numai de carne, apă, sare, ghimber şi din ele fata putea cel puţin să tragă concluzia că afară era o fiinţă omenească. Adoratorul bătu apoi uşor cu degetul în căsuţă, un semn inteligibil în toate limbile pământului. Nu se întâmplă nimic, dar nu se auzi niciun strigăt. I se păru acum că nişte ochi negri se uită spre el printr'o crăpătură a peretelui de bambus. Se lăsă atunci în genunchi, încrucişă braţele pe piept şi se înclină de mai multe ori. Apoi se ridică repede, se scutură şi izbucni în râz, aşa cum era în firea lui. Dar toate aceste semne nu putură înmuia inima fatei, ca să deschidă uşa.

Bucătarul nerăbdător apelă la un mijloc extrem. Se rezemă cu umărul în contra uşii, ca să scoată zăvorul din ţâţâni. Fata nu ţipă nici acum, se întâmplă în schimb ceva neaşteptat. Bastoanele de bambus ale peretelui de lângă uşă fură împinse în lături şi printre ele apăru o mână. Bucătarul o apucă imediat. Era moale şi nu mai mare ca aceea a unui copilandru. Bolling trase mâna spre dânsul, acum însă fata începu în adevăr să strige, deocamdată uşor, dar în aşa fel, încât Bolling îşi veni în fire, eliberă mâna şi încercă iarăşi să împingă zăvorul uşii. Imediat apăru din nou mâna, iar Bolling o apucă din nou, ca să aibă măcar ceva. Dar de îndată ce o lăsa şi se arunca asupra uşii, fata începea să ţipe şi înceta în momentul când el se mulţumea numai cu mâna. Aşa atârna Bolling ca un peşte în undiţă, fără să fie tras la mal.

Până la urmă Bolling se gândi că s'ar putea ca fetei să-i fie frică de To Fo şi că pe dânsul ea îl vede pentru prima dată. Aşa că eliberă definitiv mâna şi se retrase în umbra gardului. Imediat începu să cânte lăuta, ca în bătaie de joc. Bolling însă nu reîncepu jocul, ci se gândi că va ajunge mai de grabă la ţintă prin tenacitate decât prin brutalitate. Aşa că-şi continuă serviciul la Chinez, coapse mai departe plăcintele de orez, care făcură pe To Fo renumit în tot cartierul, noaptea însă, când stăpânul său părăsea pe păsărică, se furişa la rândul lui până la fată, ea însă nu-i acorda nici acum mai mult decât mâna, pe care Bolling o umplea adeseori cu plăcinte delicate, şterpelite într'ascuns din bucătărie. Auzea cum erau consumate cu uşoare plescăituri din limbă, dar şi acest drum spre inima fetei părea să fie foarte anevoios. Cu cât mai multe plăcinte şi prăjituri cu miere şi scorţişoară îi aducea, cu atât mai îndărătnic apăra fata zăvorul uşii.

In sfârşit, scos din fire, Bolling se aruncă cu toată greutatea asupra uşii cele slabe, aşa încât aceasta se clătină, toţi clopoţeii răsunară, iar fata scoase un ţipăt strident. Uşa se prăbuşi în casă, el se împiedecă de dânsa, fata fugi în colţul cel mai întunecat, îşi trase un voal peste faţă şi stinse lumina. Când se ridică, pe jumătate aiurit, Bolling văzu înaintea lui pe Chinezul To Fo, care învârtea sabia pe deasupra capului lui. Voi să se năpustească înnebunit asupra lui, dar la strigătul deşiratului, cinci servitori cu bastoane de bambus se aruncară asupra lui Bolling. Chinezul îi reţinu, dar în faţa unei asemenea superiorităţi numerice, bucătarul trebui să bată în retragere. Injura însă aşa de tare, că toţi câinii din vecinătate îi ţineau isonul. Sbirii şi cu To Fo îl urmară. Poarta casei era închisă. Bucătarul se retrase în camera lui şi auzi încă cum sbirii se aşezau la pământ în faţa uşii. Bolling se hotărî să rămână la Chinez numai atâta vreme, până când va jumuli puţin pe hoţoaica aceea negricioasă, care-l trăsese atât de neruşinat pe sfoară.

Alte măsuri împotriva lui nu se mai luară. To Fo nu voia să piardă un bucătar atât de ieftin, iar Bolling nu voia să plece înainte ca pumnii lui să nu mai fi mângâiat odată mânuţa aceea delicată. Se părea că nici nu era păzit, în orice caz, Bolling se mai strecură de câteva ori până la căsuţa aurită, văzu că fusese reparată şi auzi lăuta târâind din nou. Odată se apropie chiar de uşă, dar nu se pricepu cum ar putea prinde pasărea fără să facă uz de forţă. Poate că ar putea să distrugă colivia cu câteva lovituri de picior şi să o şteargă apoi peste gard. In timp ce se gândea în felul acesta, apăru deodată în faţa lui Chinezul, pe care-l văzuse demult ieşind din curte. Era de data aceasta singur, n'avea nici măcar sabia lui caraghioasă. Atinse însă uşor pe bucătar cu ghiarele lui reci de pasăre şi-l duse afară din curte. Bolling îl urmă ca un şcolar prins su şotia. In curtea bucătăriei To Fo se despărţi de bucătarul său cu o plecăciune serioasă.

In dimineaţa următoare Bolling observă că acum era păzit cu străşnicie. Oriunde se ducea, avea lângă el doi sau trei Siamezi rânjind. Dacă voia să iasă din curte, la o şuierătură a paznicilor se adunau toţi servitorii în faţa porţii şi-l împingeau îndărăt cu gesturi violente. Niciunul nu-l atingea, el însă putea să vadă pumnalele lor plate, pe care le ţineau cu o mână sub cămaşă. To Fo însuşi veni pe la amiază la bucătărie şi privi spre bucătar cu ochii săi pânditori de şobolan. Bolling stătea la îndoială, dacă n'ar fi bine să dea gata măcar pe Chinez cu o lovitură de pumn, când To Fo se apropie de dânsul, luă cuţitul ascuţit de carne de pe masă, arătă în direcţia pavilionului său de dragoste de sub bambuşi, apoi repede, aşa de repede că Bolling nici nu mai avu vreme să se dea înapoi, îi trecu cuţitul pe la gât, încât bucătarul avu impresia că-i simte pe piele tăişul. Un gest foarte lămurit. To Fo depuse încet cuţitul pe masă şi ieşi din bucătărie. Văzând cum se îngălbenise faţa roşie a lui Bolling, femeia cea grasă chihoti.

Acum Bolling era prizonier, fiecare pas îi era supravegheat. Furia-i trecu repede, iar o posibilitate de scăpare nu-i veni în minte. In curtea bucătăriei nu intra nimeni, dacă nu făcea parte din personalul casei. Dacă ar fi strigat, câtă vreme erau clienţi în ospătărie, oame-

nii aceia negricioși s'ar fi aruncat asupra lui, iar To Fo ar fi povestit oaspeților că tocmai a tăiat un porc.

Cufundat în asemenea gânduri, Bolling ședea în curte și privea porcii răscolind în lături. Il prinse un dor violent de cârnați, pe care nu-i mai gustase de multă vreme și, cum stăpânul său îi lăsa încă mână liberă ca bucătar, alese un purceluș grăsun și-i dădu imediat lovitura de moarte. După ce se scurse sângele, curăță mațele, așează la foc un cazan mare cu apă, tăie în felii și în bucățele carne și slănină, adăugă piper și sare, astupă cârnații și-i puse să fiarbă scăzut în cazan. Chinezul, care venise în bucătărie, privi cu mirare la opera lui Bolling. Dar cum își închipuia că-i vorba de un nou fel de mâncare, rentabil, îl lăsă în pace. Când cârnații fură gata, bucătarul își luă o porție aburindă și începu să mănânce. Mațele cele mai înguste însă le umpluse numai cu carne tăiată mărunt și le legase mai scurt. Acum fripse cârnații aceștia într'o tigaie, până când se rumeniră pe toate părțile, mâncă apoi câteva perechi dintr'înșii, ca să-și laude opera.

To Fo stătea alături, iar când mirosul de cârnați prăjiți umplu din ce în ce mai mult bucătăria, încercă și el, dacă noul fel de mâncare ar putea să-i placă lui și oaspeților. Foarte mulțumit de probă, mai așeză în tigaie o cunună de cârnați și-i întoarse el însuși cu o pereche de bețișoare de orez, pe care o mânuia cu îndemânare. Se duse apoi cu tigaia sfârâindă la oaspeți, iar noua mâncare găsi atâta răsunet, că în zilele următoare țipetele de moarte ale porcilor din curtea birtului nu mai încetară.

Dar aceasta nu eliberă pe bucătar din captivitatea lui. To Fo puse să-l păzească și mai strict, pentrucă de abia acum începu să se teamă de pierderea unui juvaier atât de prețios. Bolling, care era un om robust, își găsi mângâierea în fabricarea de cârnați, dintre care în special cei prăjiți erau deosebit de apreciați. Așa merseră lucrurile, până când într'o zi în fața ospătăriei cu flămândul și sătulul apăru un om purtând în mână o lance învelită în mătase verde. Mătasea era semnul că omul era trimis de însuși mareșalul curții împăratului Siamului. To Fo se înspăimântă mai întâi, pentrucă înșelase nu o dată pe concesionarul dărilor cu câteva monede false de argint. Apoi însă se înspăimântă și mai mult, căci curierul îi ceru în numele împă-

ratului pe bucătar, ale cărui mâncăruri ciudate și foarte gustoase deșteptaseră curiozitatea Majestății Sale. O împotrivire n'avea niciun rost; spre mirarea lui, Bolling trebui să urmeze pe omul cu lancea, în timp ce Chinezul rămânea în urmă cu o plecăciune umilă.

Cârnații gătiți în palatul imperial găsiră aprobarea deplină a împăratului, care după scurtă vreme porunci să fie adus în fața lui bucătarul acela minunat. Bolling pătrunse în sala de audiențe cuprins fiind de demnitatea funcțiunii sale și nu se sperie nici când fu dată în lături o perdea roșie pe care era țesut un leu de aur și îndărătul căreia trona împăratul. Acesta îl privi cu atâta atenție, încât curtenii uitară să numere minutele grației sale. Apoi începu cu bucătarul o convorbire pe care o traducea solemn un tâlmaciu. Bucătarul povesti despre Chinezul care l-a ținut prizonier. Intrebat de motiv, Bolling istorisi povestea cu mâna întinsă din căsuța de bambus, iar Majestatea Sa se înveseli foarte mult. Promise bucătarului că în curând va vedea mai mult decât mâna, iar mai târziu îl puse să aleagă o noapte în care să surprindă pe Chinez. Ii dădu oameni din garda lui personală și porunci ca bucătarul să fie dus într'o litieră.

Mergând spre fericire, Bolling alese drumul cel mai scurt. Gardul din jurul casei năzuroasei sale iubite se mărginea cu un loc viran, el porunci să fie dus într'acolo și să se dărâme pur și simplu gardul. Apoi se instală în mijlocul curții iubirii sale nefericite și porunci păzitorilor să sune din cornurile lor stridente; în sunetele asurzitoare ale acestor fanfare își începu el noua serenadă, făcând să se cutremure mahalale întregi. Colivia de aur cu acoperișul roșu era și de data aceasta luminată delicat, luna strălucea ca și în prima noapte, numai lăuta amuțise la răsunetul sosirii sale. Ușa, pe care de atâtea ori o găsise zăvorită, era de data aceasta deschisă. Bolling văzu mai întâi pe Chinez prăbușit în mantia sa măreață, apoi sabia și pagoda din cap, căzute la picioare, apoi văzu mica încăpere plină de o figură informă,

care întindea implorând îndurare mâinile mici și delicate. Era femeia cea grasă cu care tăiase la bucătărie carne și iarbă de mare și care nu mai păstrase din floarea tinereții decât mâinile gingașe. Femeia aceasta se lăsase hrănită cu plăcintele lui și-l făcuse să creadă că are de ascuns toate frumusețile din lume.

Spre mirarea păzitorilor, bucătarul părăsi curtea distrusă singur în litiera lui. Câinii mai urlară o vreme, apoi totul se liniști; numai Chinezul To Fo mai socotea pe degete cheltuielile pe care i le va aduce gardul distrus, până să înconjoare din nou cu strășnicie templul său, în fața căruia repetase de nenumărate ori ceremonia solemnă a vizitei Fiului Cerului la prima sa soție.

Desenele: Niessen

Neted și lucios

ca mătasea este vârful fiecărei peniță

Kaweco

De aceea tocul Kaweco alunecă ușor pe hârtie întocmai ca o „pană"

Ultimile creații Kaweco vi se arată cu plăcere în magazinele de specialitate

Insecte
fără umbrelă

Transparente ca sticla incoloră, așa arată cele mai multe insecte în primele zile ale apariției lor pe pământ. Dacă privim o albină ca larvă nu vom vedea nici urmă din veșmântul ei galben-cafeniu de mai târziu. Care să fie cauza că nu se naște dela început cu o îmbrăcăminte colorată? Larva nu are încă nevoie de protecția pielei cu pigmenți. Abia când se pregătește să se arate la lumină, sub influența razelor solare, ea capătă o umbrelă colorată. Soarele se îngrijește de schimbarea chimică din pielea micii albine, crează culoarea și prin aceasta insecta capătă protecție eficace contra influenței vătămătoare a razelor solare

Fotografiile: Dr. Croy

In curând — domnișoară albină. *Încă în ou și până când devine nimfă, albina trăiește în celula întunecoasă a stupului. Când își leapădă înfățișarea ei de crizalidă își mai păstrează încă culoarea ei albă ca laptele, dar în curând capătă o mantie cu pigmenți și abia atunci poate să se miște în voie la lumina razelor solare*

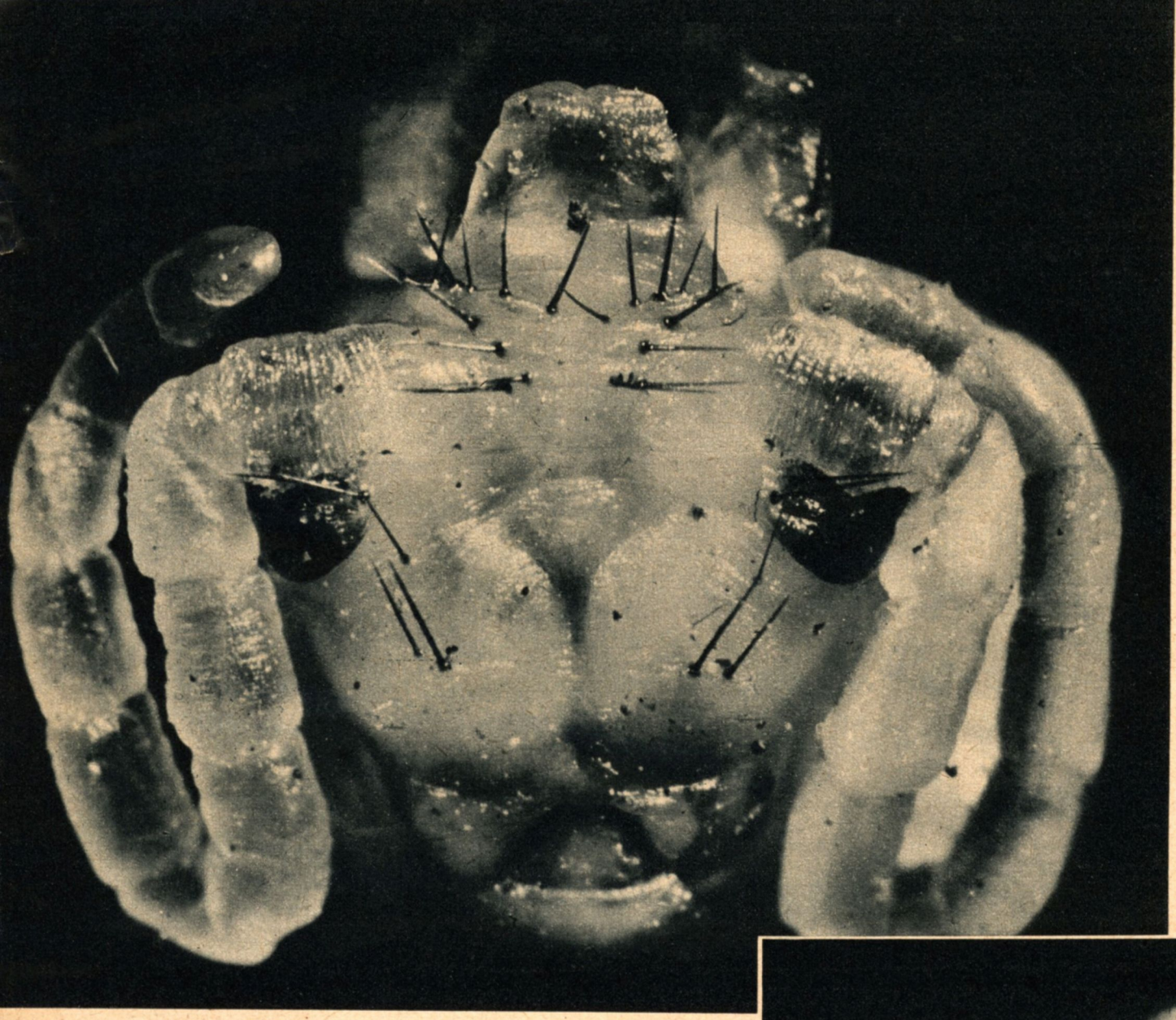

Nici el nu are încă umbrelă. *Această viețuitoare ciudată, transparentă va deveni cândva un cărăbuș negru-cafeniu. Așa incolor cum se prezintă acum, nu-i este permis să se arate razelor solare, căci pielea sa nu posedă încă materii de protecție care să formeze o umbrelă cu pigmenți*

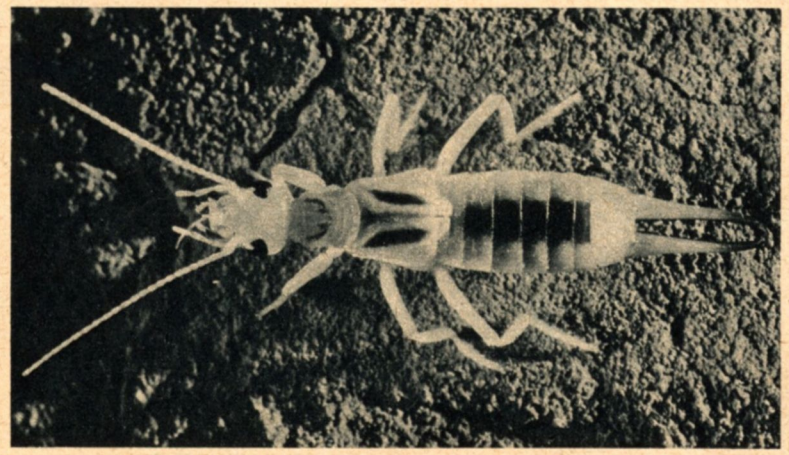

Parcă ar fi din sticlă suflată. *Larva s'a transformat în urechelniță și vrea să vadă lumina zilei. Sub influența soarelui, pielea urechelniței se înnegrește pe încetul. Acesta îi pune la dispoziție o apărătoare contra pericolului razelor sale*

Perle strălucitoare într'un cuib de furnici. *Viermișori de furnici care la sfârșitul copilăriei lor se prefac în crizalide de forma unui ou*

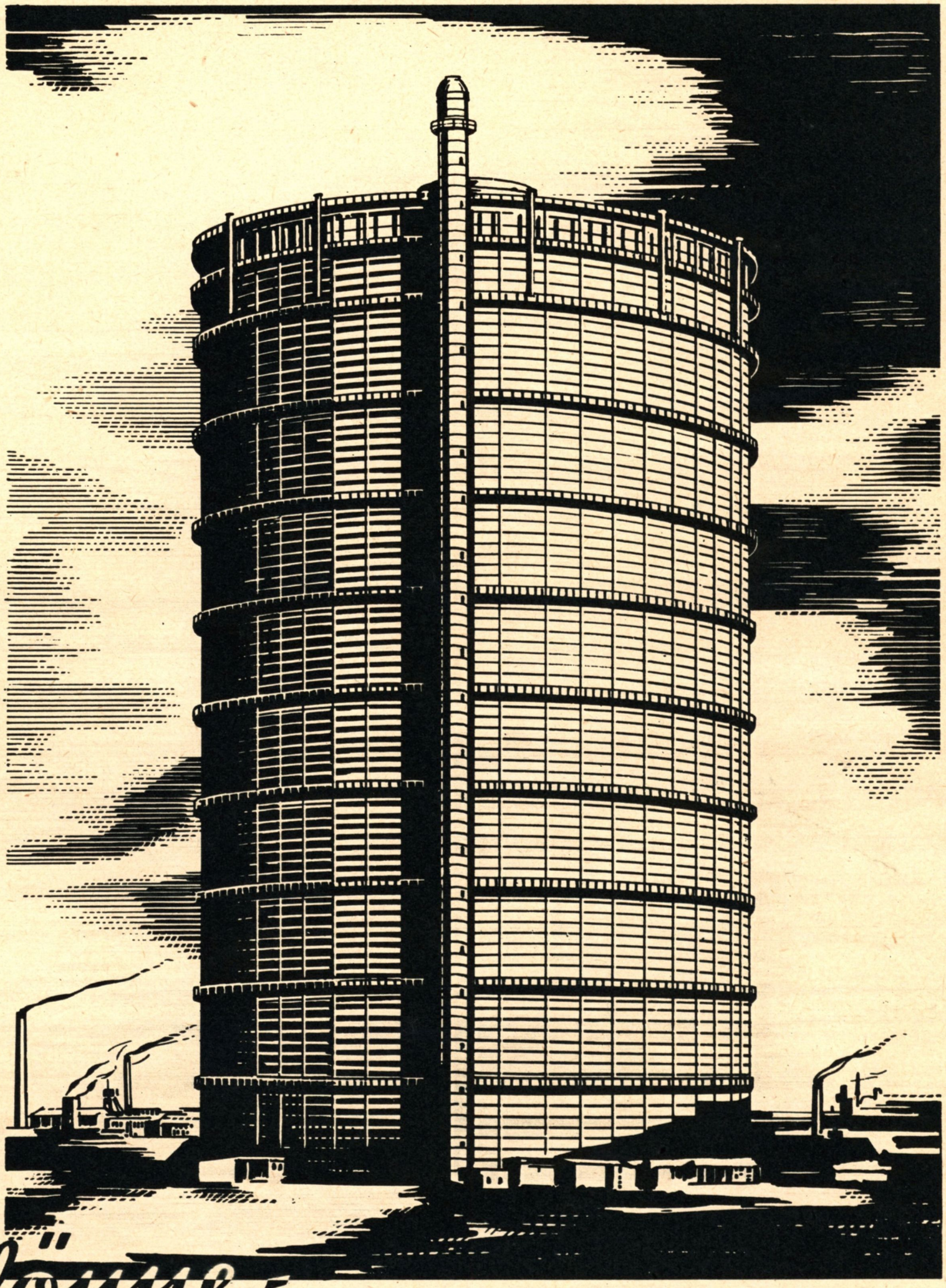

Klönne -

Gazometre uscate în toate continentele.
Intre ele, cel mai mare și cel mai mic din lume.

AUG. KLÖNNE - DORTMUND

RICHARD STRAUSS

„Signal" în vizită la marele maestru german

Tramvaiul trece de-a-lungul Parcului Castelului Belvedere și se oprește nu departe de o uliță unde se găsesc o biserică construită din cărămidă, două sau trei palate cu numiri vechi vieneze și un șir de case burgheze din secolul trecut. Deasupra unui zid înalt cât două etaje se ridică o casă galbenă dositâ, ale cărei caturi sunt așezate dreptunghiular. Este micul castel al lui Strauss cum obișnuesc să-l numească Vienezii, al căror compozitor s'a reîntors din Munții Bavarezi acasă. Richard Strauss își numește locuința în glumă palatul său dela oraș. Aici a trăit el unii ani și a compus unele din numeroasele sale lucrări, dintre care primul mare succes l-a avut opera „Salome" a cărei îndrăsneală a uluit și a entuziasmat pe contemporani. „In opera mea Salome se ascunde toată armonia atonală", a spus maestrul vienez, care a devenit de mult cea mai reprezentativă personalitate a vieții muzicale germane.

Richard Strauss ne primește în bibliotecă. Intre dulapurile acesteia cu operele elegante ale secolului al XVIII-lea și volumele fastuoase ale timpurilor noastre este construit pianul îngust al compozitorului.

Pe Richard Strauss, în vârstă de șaptezeci și șapte de ani, care se ridică chipeș și liniștit din jilțul său, trebue să-l privești foarte exact pentru a descoperi în el pe artist. Fața lui sigură, aproape nemișcată care se îndreaptă spre noi cu prietenie liniștită, ochii reci, cercetători, dela prima vedere te fac să crezi că te găsești în fața unui om ce cunoaște numai succese în viața practică, care își petrece seara în încăperile, pe care, în bucuria lui de artă și datorită simțului său pentru frumos, le-a împodobit cu multă risipă. Richard Strauss e scurt la vorbă, nu ne plictisește cu ceremonii de politeță și din când în când ochii i se încălzesc la vreo amintire; gura îi tresare la o glumă.

Da, „Capricho" se numește noua operă. Premiera urmează să aibă loc în Iulie, la München, orașul natal. Noi citiserăm că textul a fost scris împreună de Richard Strauss și de dirijorul Clemens Krauss. Eu întreb de felul operei. „O comedie teoretică" — este răspunsul aceluia, care acum câteva decenii, în timpul reprezentării unei premiere proprii s'a adresat publicului recuzator cu următoarele cuvinte simple: „Nu știu cum, dar mie mi-a plăcut."

In fotografia cea mai de sus: *Richard Strauss, astăzi cea mai reprezentativă personalitate a creației muzicale germane, e vizitat acasă la Viena de colaboratorul revistei noastre, Wolfgang Drews. Compozitorul se înclină cu ocazia premierei ultimei sale opere „Daphne" alături de artiștii care și-au dat concursul în fața publicului Operei din Dresda*

Simplitatea și siguranța exprimate în asemenea răspunsuri îl caracterizează pe Richard Strauss, care prin insuccese și succese ca compozitor de opere simfonice și dramatice, cu „Elektra" și „Ariadne auf Naxos", „Rosenkavalier" și „Bürger als Edelmann", „Frau ohne Schatten" și „Schweigsame Frau", cu „Arabella" și „Daphne", s'a ridicat puțin câte puțin la o însemnătate și valoare ne mai atinse de vreun compozitor al timpurilor noastre. Conducătorii statelor și ai popoarelor i-au trimis ordine și diplome de onoare, dramele sale muzicale au fost reprezentate de toate marile opere de pe tot globul, iar de multe ori Strauss și-a dirijat singur creațiile tot atât de sigur și cu aceeași liniște după cum se întreține acum cu noi.

El nu ne vorbește de succesele sale, el nu ne arată distincțiile și diplomele primite și nu ne face să simțim nimic din înfumurarea și atitudinea încrezută care obișnuesc adesea să însoțească arta. El nu obișnuește să se așeze la pianul modest, pentru a reprezenta pe compozitor. In casă la el nu auzim nicio muzică. Stăm de vorbă cu un om particular care nu simte nevoie să-și arate importanța sa, să ne arate câmpul său de creație. Ba dimpotrivă: avem impresia ca și când Strauss a ridicat și mai înalt și mai puternic în jurul sufletului său zidul care izolează casa sa de ulița Jacquin.

Și astfel e mult mai greu să-ți arunci o privire asupra vieții personale, asupra vieții casnice ale acestui om al cărui simț al realității a imprimat operelor sale sinceritatea suverană a caracterului său particular, după cum se vede în opera sa „Heldenleben", tragerea la răspundere a răuvoitorilor și în „Simfonia domestica", imaginea existenței familiei. Oare nu reprezintă „Intermezzo" tocmai un imn de slavă, o salvare a jocului de cărți „skat"? Dacă nu putem să prindem momentul de activitate al compozitorului, totuși ne-am bucura să-l putem fotografia pe vestitul jucător de skat. Richard Strauss refuză însă: „Ca jucător de skat aproape că sunt mai cunoscut decât ca compozitor." De altfel jocul de skat, care nu e de origină vieneză, se pare că pierde tot mai mult din importanța sa făcând loc în special partidelor de șah. Pe compozitorul vienez lumea îl cunoaște, căci jucătorul de skat a apărut fotografiat în multe reviste și, vă rog să mi se ierte, odată am îndrăsnit chiar să privesc

Compozitorul. *Intr'o frumoasă încăpere în stil renaissance, Richard Strauss lucrează la un mare birou. Intocmai ca majoritatea marilor compozitori, maestrul vienez nu întrebuințează pianul și scrie compozițiile cu ajutorul imaginației acustice*

Fotografiile: René Foßhag

puțin în Passions-Spielerdorf Oberammergau, prin fereastra localului. Astăzi l-am cunoscut pe colecționarul de opere de artă și pe prietenul copacilor și florilor. Aceste două preocupații ne sunt arătate de Richard Strauss într'un mod voluntar. Asta nu înseamnă însă că compozitorul ar începe să ne povestească; el rămâne mai departe scump la vorbă, dar ne conduce fără să ezite prin camerele sale și grădina sa.

Intrarea permisă numai după ce te-ai curățat pe pantofi. *In casa bogată în opere de artă de valoare a compozitorului se păstrează cea mai mare curățenie. Un ștergător umed este pus la dispoziția vizitatorilor pentru ștersul picioarelor*

Richard Strauss lucrează la un mare birou, în stil renaissance; saloane în stil nobil empire se alătură camerei sale de lucru, o sufragerie albă în stil Ludovic al XVI-lea ne face să ne gândim la „Rosenkavalier", grațioasa operă rokoko, care a creat renume mondial gazdei.

Richard Strauss ne conduce prin fața unor lucruri foarte prețioase și preferate în deosebi: un Rubens, un Tintoretto, un Pisano, un vechiu bust de relicvă și o reprezentare spaniolă a Salomeei care atârnă în fața biroului de lucru al creatorului operei Salome. Câteodată el ia o mică operă plastică chineză în mână, altădată se oprește pentru un moment într'un colț al camerei a cărei orânduire i se pare foarte reușită.

Micul castel Strauss se găsește în grădina Belvedere de sus. Straturile de lalele sunt goale, tufișuri mici totdeauna verzi le înconjoară, copaci mari cresc în jurul casei; pomul lui Hristos, numit astfel de către popor din cauza acelor lui, se pare că este iubit foarte mult de Strauss, căci bătrânul copac stă în fața ușii dela

Muzică de Strauss dedicată Imperiului Soarelui Răsare. *La împlinirea a 2600 de ani dela existența Imperiului Japonez, Richard Strauss a compus o muzică festivă proprie pe care a înmânat-o ambasadorului Impăratului Nipon la Berlin*

intrare și-și îndreaptă ca un protector crengile.

Terenul pe care este construită casa e un dar al Vienii și comunică cu Castelul Belvedere printr'o intrare directă. Richard Strauss, deschide o portiță și în curând ne găsim în fața fastuoasei fațade a Castelului Belvedere, creația în stil barock a lui Johann Lukas de Hildebrand în care și-a avut reședința prințul Eugen, cavalerul nobil.

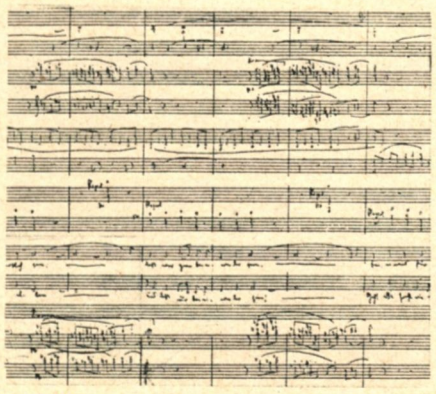

Iscălitura artistului: *Un fragment din partitura operei „Der Rosenkavalier". In el se oglindește un stil creator, superior și disciplinat*

Antrenamentul zilnic al artistei Rose Droigk începe în fiecare zi prin frecarea mâinilor cu praf de colofoniu. Rezistența mâinilor garantează executarea tuturor performanțelor acrobatice

ZI LA ZI

Despre munca grea a unei artiste de teatru-varieteu

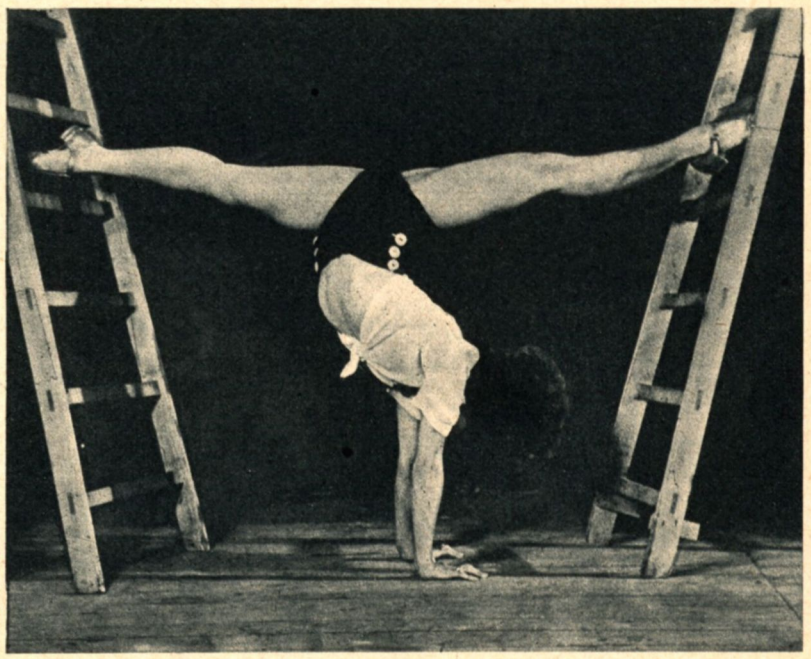

Pentru a căpăta siguranță la echilibru, tânăra dansatoare acrobată se ajută de scară. „Spago" este executat atâta timp până când . . .

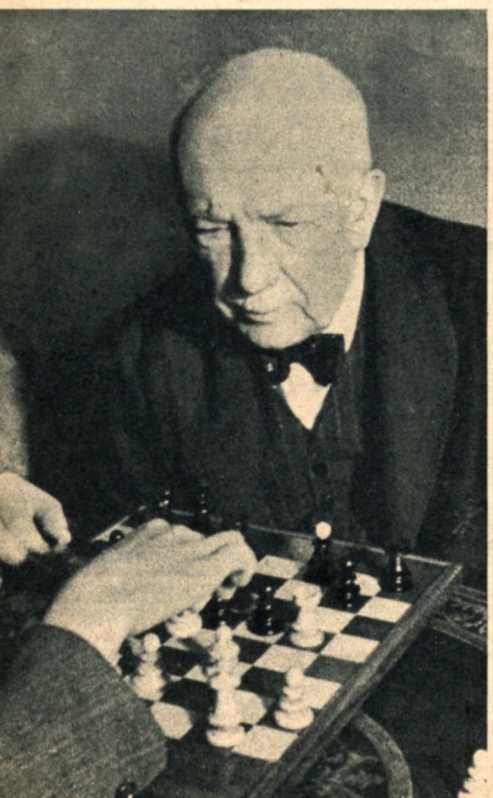

După munca depusă: *la o partidă de șah și la o plimbare. O portiță dă din grădina lui Richard Strauss în Parcul Castelului Belvedere*

. . . scara s'a dovedit că e de prisos

Trucul a reuşit. Seara la lumina rampei, Rose Droigk execută numărul greu chiar şi cu îmbrăcămintea ei largă şi incomodă

Se încearcă multe numere şi sunt perfecţionate mereu. „Salto parterre" cere cea mai mare concentraţie, întocmai ca şi saltul mortal. Punga o sileşte pe artistă să păstreze distanţa necesară dela podea. Trebue exersat mereu şi, . . .

→

Fotografiile: Donderer

↓

. . . seara când are loc reprezentaţia şi când răsună aplauzele frenetice, artista e entuziasmată de recunoştinţa publicului pentru munca ei grea, invizibilă

In întreaga Europă e cunoscut

K H A S A N A

In întreaga Europă se apreciază

K H A S A N A

KHASANA
DULMIN
PERI

și toate celelalte produse KHASANA
își datoresc renumele exclusiv calității
lor totdeauna invariabile. Chiar
numele garantează calitatea. Astfel,
Khasana aduce totdeauna succes.

KHASANA

GEA-KRAYER
Timișoara, 1. Gh. Lazăr 10.

Urmare din pagina 5

IN 21 DE MINUTE

atacat cel dintâi. A izbucnit o coloană uriașă de apă și fum, după descrierile inamicului și ale Japonezilor, asemenea unei mari ciuperci, de pe puntea din spate. Tunurile din spate au fost scoase din acțiune iar „Prince of Wales" care prin această singură torpilă a devenit incapabil de manevră emise prin radio următoarele: „Instalația de guvernare distrusă. Ați fost loviți și voi?" Vasul „Repulse" răspunse: „Până acum am putut evita 19 torpile." In acest moment, tocmai când se termina cel de al doilea atac de avioane torpiloare, se repetă atacul de bombardament dela mare înălțime. Nu se știe precis dacă bombele au lovit vasele. In orice caz este probabil că pe ambele vase au fost pierderi de guri de foc și efective.

Ora 12.20

Un al treilea val de avioane torpiloare japoneze se repezi fără pauză, de astădată venind dintr'un semicerc, asupra vasului de linie „Prince of Wales". „Repulse" încercă să sprijine pe „Prince of Wales" trăgând din toate țevile. „Prince of Wales" era incapabil de rezistență și se aplecase cu 10 grade înspre stânga. La ora 12.20, „Prince of Wales" a fost sguduit de alte trei torpile lansate la intervale scurte: cea dintâi a lovit înainte, cea de a doua la mijloc, iar cea de a treia în spate. Vasul se aplecă și mai mult spre babord și continuă să se scufunde în partea dinapoi. Primele grupuri mici săriră în apă. Când catastrofa ajunse la punctul acesta, se deslănțui din toate părțile atacul final asupra lui „Repulse". Prima torpilă lovi la babord în spate. O a două torpilă despică în aceeași parte pupa. Probabil a lovit imediat și o a treia torpilă.

„Repulse" se scufundă

Vasul „Repulse" s'a scufundat cel dintâi. După ce se înclinase mult spre babord, el se scufundă prin câteva smucituri. Căpitanul G. W. Tennant, care a fost salvat, dăduse după cea de a doua sau a treia lovitură de torpilă comanda: „Echipajul întreg pe punte!" și „Fiecare se salvează cum poate!" Numai puține bărci de salvare au putut fi lăsate pe apă. Vasul se înclină în curând 45 de grade într'o parte, iar marinarii alunecară de-a-lungul bordajului în mare. Mai târziu când pupa se înălță drept, oamenii alergară pe puntea alunecoasă în jos. Pentru o clipă, vasul „Repulse" stătu perpendicular pe suprafața mării, cu pupa în aer. La ora 12.29 vasul se scufundă învârtindu-se. La locurile de luptă au rămas morți și răniți. Mulți membri ai echipajului au fost atrași în vâltoare și dispărură în apă.

„Prince of Wales" se scufundă

„Prince of Wales" se scufundă mai încet. El se aplecă cu totul spre babord, se răsturnă apoi și pluti astfel încă o vreme, chila vopsită în roșu devenind vizibilă. In sfârșit dispăru și el în valuri, după ce „s'a mai scuturat odată, ca un animal rănit". Amiralul Philipps și căpitanul Leach au fost văzuți pentru ultima oară în momentul în care au sărit în apă de pe puntea de comandă. „Prince of Wales" a fost îngropat de valuri la ora 12.50 (ora Singaporelui) adică cu 21 de minute după „Repulse". Distrugătorul a pescuit pe supraviețuitori. Alte distrugătoare au venit cu multe ore mai târziu.

Avioanele engleze sosiră la locul bătăliei după ce totul era prea târziu. Ele nu putuseră decola deoarece fuseseră bombardate în același timp de Japonezi. Tonajul de 57.000 tone vase de război pe care urmau ele să-l apere, cu o artilerie compusă din 16 tunuri foarte grele, 28 tunuri mijlocii și 84 tunuri antiaeriene grele și ușoare, a fost scufundat de 40, până la cel mult 60 de avioane japoneze. Prețul acestei victorii a fost derizoriu. După comunicatele japoneze, Japonezii au pierdut trei avioane, după

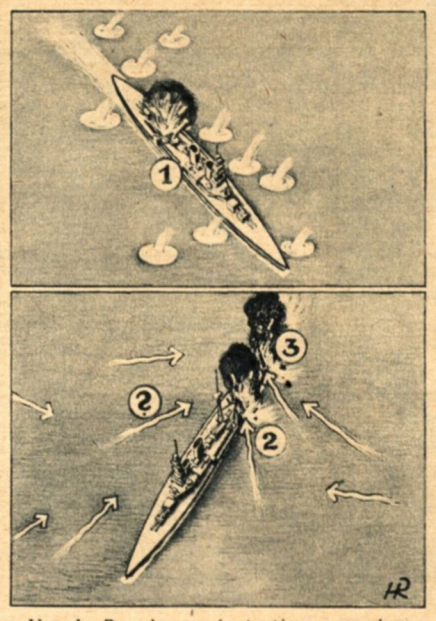

Vasul „Repulse" a fost atins grav de o bombă în prima ploaie de bombe a escadrilelor de bombardament japoneze de mare altitudine. Lovitura a pătruns prin puntea de aviație în puntea intermediară, provocând un incendiu și scoțând din luptă multe tunuri antiaeriene. Un atac al avioanelor torpiloare japoneze a avut ca rezultat mai târziu o lovitură la babord înapoi (2). O altă lovitură a urmat imediat la pupă (3). Probabil s'a mai obținut încă o lovitură de torpilă

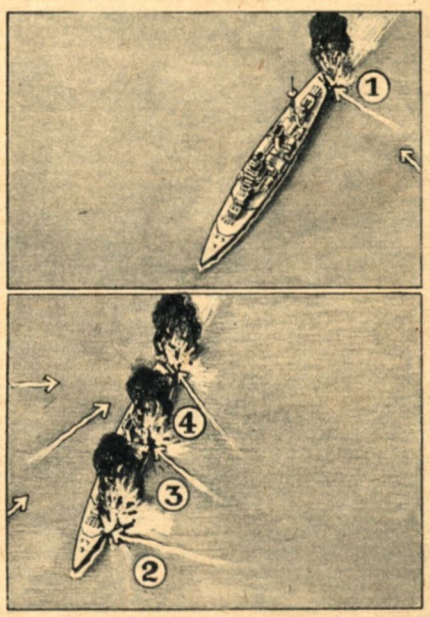

Cuirasatul „Prince of Wales" a fost lovit atât de grav la pupă (1) încă dela cel de al doilea atac aerian al Japonezilor, încât el nu mai putea manevra și nu se mai putea folosi de tunurile dela pupă. O serie de trei torpile a lovit în față (2), la mijloc (3) și la spate și a scufundat tot mai mult vasul, până când acesta s'a răsturnat și n'a mai plutit decât scurt timp cu chila în sus. Cu toate că „Prince of Wales" a fost atins înaintea lui „Repulse", el s'a scufundat după acest vas

Desenele: Heinisch

relatările engleze, șapte. Armele lor, curajul lor și mai ales tactica lor le-au procurat o victorie strălucită. Aproape fără pauză, câte nouă avioane dădură în total trei atacuri de torpilare din imediată apropiere și două atacuri de bombardament dela mare înălțime. Diferitele faze s'au succedat aproape ca la un exercițiu. Primul atac de torpile a atras asupra sa focul tunurilor antiaeriene și a pregătit primul atac de bombardament. Primul bombarda-

Urmare în pagina 38

Îți aduce noroc, dacă atingi pruncul Iisus dela intrarea domului din Milano. Ușa grea acoperită de o coclеală cenușie, datorită atingerii s'a albit în acest loc, iar fața pruncului Iisus a devenit de nerecunoscut

SEMNELE NOROCULUI

Fotografiile: Wilhem Voigt

Îți aduce noroc dacă atingi cu tocul semnul distinctiv al Turinului, un taur din mozaic, din pavajul Galeriei Vittorio Emanuele. Aici își încearcă norocul și Gino Becchi, tânărul și talentatul bariton dela Scala din Milano. Mozaicul trebue reînnoit aproape anuai

Care culoare credeți că e mai închisă: cafeniul sau albastrul?

Aproape că ne găsim în fața unei „probleme de doctorat", căci culorile pot avea infinit de multe nuanțe. Și totuși asemenea probleme pot căpăta o importanță hotărîtoare: la expunerea fotografiilor în culori. Cel mai bine e dacă întrebuințăm un bun pozometru fotoelectric, pe care la CONTAX III 24×36 Vîl găsim fixat pe aparat. O răsucire a inelului de punere la punct ajunge pentru a se putea citi fără nicium fel de calcul, pentru orice diafragmă timpul necesar de expunere, sau invers, pentru orice expunere diafragma corespunzătoare. De aceea posesorul unui aparat

CONTAX III poate face fotografii în culori cu același calm ca și la fotografiile în alb-negru: datorită pozometrului aparatele vor fi totdeauna expuse pentru timpul necesar. Aparatul CONTAX III mai posedă un telemetru în căutător, obiectiv Zeiss schimbător până la o putere de 1:1,5, capac la spate demontabil pentru o ușoară introducere a filmului, precum și multe alte avantaje. Prospecte ilustrate obțineți la dorință chiar dela fabrica producătoare Zeiss-Ikon AG. Dresden sau dela Proiector Stefan L. Scherer, București I, Strada. Dr. Râureanu 4 și orice magazin de specialitate.

Fotografii artistice numai cu aceștia trei: Aparatul Zeiss Ikon, Obiectivul Zeiss, Filmul Zeiss Ikon!

Urmare din pagina 36

IN 21 DE MINUTE

ment a slăbit apărarea, i-a dispersat focul şi a constituit o trecere la cel de al doilea atac cu torpile, la care s-a obţinut cea dintâi lovitură asupra vasului „Prince of Wales". Cel de al doilea atac al avioanelor torpiloare a fost urmat de cel de al doilea atac al bombardierelor, care a slăbit şi mai mult apărarea, astfel încât putea urma cel de al treilea atac al avioanelor torpiloare din toate direcţiile, care a dat lovitura de graţie celor două vase. Ambele vase s'au scufundat într'un interval de 21 de minute — atât de scurt a fost ultimul act al acestei drame istorice.

O minune ?

Scufundarea celor două vase de război gigantice a constituit o adevărată încununare a victoriei fulgerătoare dela Hawai, în care Americanii au pierdut cinci vase de linie din flota lor din Pacific. Din ziua de 10 Decemvrie, Japonia a cucerit supremaţia navală în regiunea Mării Chineze de Sud, asigurându-şi succesul vastelor sale operaţiuni de debarcare, reducând enorma superioritate anglo-americană în ceea ce priveşte vasele de linie (32 : 21 înainte de lupta dela Hawai, în raport cu puterile Pactului Tripartit) şi transformând-o aproape într'o egalitate (25 : 21). Ce e drept, prin bătălia navală dela Kuantan nu a fost răsturnat din temelii principiul că vasele de linie constitue sâmburele puterii maritime. Dar acest principiu nu mai este valabil în viitor decât cu anumite restricţiuni. De acum înainte este fapt cert că cuirasatele pot fi scufundate în primul rând din aer, şi că în al doilea rând ele nu se pot apăra numai cu artileria lor antiaeriană împotriva unor avioane ce atacă just din punct de vedere tactic — mai ales împotriva avioanelor torpiloare — şi că prin urmare ele au nevoie ori de o apărare pasivă mai puternică, ori de sprijinul aviaţiei de vânătoare.

In orice caz, chiar această concluzie înseamnă o revoluţie a concepţiei navale pentru mulţi specialişti, dar mai ales pentru marele public. Aşa se explică şi faptul că în multe părţi s'a ivit gândul că aceste scufundări nu au avut loc în mod normal. S'a vorbit de avioane încărcate cu dinamită, de bombe umane, de torpile dirijate de un om, de explozibili cu un efect enorm, sau de un ghinion cu totul fără precedent al flotei britanice. Trebue să admitem că Americanii şi Englezii au fost cu totul surprinşi de eficacitatea aviaţiei japoneze. Ei se înşelaseră cu gândul că avioanele japoneze „nu suferă vreo comparaţie cu acelea ale naţiunilor occidentale în privinţa vitesei şi a puterii de foc, că unile construcţii japoneze ar fi înapoiate cu câte trei ani, deoarece Japonezii nu s'ar pricepe decât la imitaţie şi la copiat, după cum scria cunoscuta revistă de specialitate americană „Aviation".

S'a mai spus că „piloţii japonezi s'ar ţine morţiş de litera regulamentului şi că ar fi incapabili de orice improvizaţie". Această părere a fost desmînţită de Japonezi în modul cel mai strălucit în primele două zile ale războiului. Din declaraţiile martorilor oculari din ambele părţi rezultă limpede că în dreptul Kuantanului nu a avut loc o minune, şi că victoria japoneză are cauze cu totul normale, anume: o instrucţie severă, un armament excelent, o tactică utilă şi un eroism excepţional. Prin urmare condiţiunile în care au fost distruse vasele britanice se pot repeta. Această concluzie face ca bătălia aeronavală dela Kuantan să devină istorică.

Şapte fuste, duminecă dimineaţa . . .

„Eu ştiu cel mai bine . . .!"

In numele lui Alah...

Musulmani la o şcoală primară mahomedană

Pretutindeni acelaşi lucru: se trage cu ochiul la lucrarea vecinului. *Micii Arabi învaţă la şcoala mahomedană toate lucrurile de care au nevoie mai târziu în viaţă. Învăţătorul e plătit în natură*

Se lucrează cu mâna şi cu piciorul. *Condeie şi tăbliţe n'au. Dictările se scriu cu cerneală pe nişte table mari de lemn. Degetele dela picioare ajută şi ţin călimara*

Fotografiile: Dick

... țărancă tânără cu pruncul ei

Două fotografii de Kálmán Szöllösy

Meteorologie continentală

In ultimul număr am schiţat organizarea serviciului meteorologic european. La izbucnirea războiului englez, Europa dispunea de o reţea de staţiuni meteorologice ce devenea tot mai deasă . . .

Până în luna Septemvrie a anului 1939, ziarele europene au publicat zilnic câte o hartă meteorologică, cu explicaţii scurte privitoare la situaţia meteorologică generală şi cu timpul probabil pentru următoarele 24 de ore. Posturile de radiodifuziune ale Europei comunicau de cinci sau şase ori pe zi, până la miezul nopţii, buletinele meteorologice. In timpul nopţii, la ora 22.45, emiţătorul „Deutschlandsender" îşi întrerupea concertul pentru a informa navigaţia europeană prin buletinul său meteorologic maritim asupra timpului din Marea Nordului şi din Marea Baltică, pentru a feri vapoarele de furtună, ceaţă sau intemperii periculoase. Radio Roma emite zilnic cu ajutorul unui cifru ingenios, o hartă de izobare a Mediteranei. Europa întreagă, până în Asia Mică şi în Africa de Nord, este împărţită în 144 de regiuni meteorologice aeriene. Vreo 90 de posturi de emisiune pe unde scurte comunică de 2 ori pe oră situaţia atmosferică din regiunea lor, pentru a asigura traficul aerian european. In afară de aceasta, se comunică mereu informaţiuni asupra schimbărilor neaşteptate ale timpului, care pot constitui o ameninţare pentru avioane, precum şi avertismente prin radio în faţa vânturilor, furtunilor, trombelor, ceţei, a vizibilităţii proaste, a norilor prea joşi şi a primejdiei jivrajului.

Savanţii meteorologi ai Europei lucrează de decenii cu un întreg arsenal de arme ştiinţifice pentru a iscodi planurile de război ale maselor duşmane de aer, pentru a recunoaşte drumurile lor de atac şi invazie. Aviatorii meteorologi se urcă zilnic în multe locuri ale Europei la înălţimi de 5—6000 de metri pentru a determina acolo temperaturile, presiunea atmosferică şi intensitatea vânturilor de altitudine. Şi mai departe decât „avioanele de recunoaştere" se aventurează zilnic patrulele „radio-sondelor" pentru a iscodi planurile statului major ceresc. Aceste sonde se înalţă în atmosferă fixate de mici balonaşe, până la înălţimi de 15, 20 ba chiar şi 30 de kilometri, dincolo de limitele stratosferei. Ele sunt prevăzute cu instrumente de măsură ce acţionează un mic post de emisiune pe unde scurte care la rândul său comunică automat înregistrările instrumentelor pentru cei dela suprafaţa pământului, dând astfel posibilitatea unei aprecieri imediate a situaţiunii atmosferice.

De multă vreme s'a reuşit să se constate existenţa unor anumite drumuri preferate de cicloane — adică de perturbaţiuni — deasupra Europei. Sunt căile de cea mai mică rezistenţă şi de cea mai mică fricţiune, ca cele oferite de mări şi şesuri. Dar nu se poate prezice până astăzi dacă perturbaţiunile atmosferice vor alege vreunul dintre aceste drumuri principale, dacă se vor abate din drum înainte de vreme, sau dacă se vor opri nehotărîte la vreo „răscruce". Este suficient să intervină în calea perturbaţiunilor un singur câmp de zăpadă mai mare, care radiază frigul, o suprafaţă de apă întinsă, sau un lanţ de înălţimi sau munţi pentru a le abate din drumul lor de deasupra Europei şi a le îndruma spre alte regiuni decât cele presupuse, provocând pagube neaşteptate . . .

Drumurile preferate de cicloane. *Cele mai multe turburări care influenţează vremea din Europa iau naştere pe Oceanul Atlantic, prin ciocnirea aerului rece cu cel cald. După această ciocnire, aerului se deplasează spre Est sau Nord-Est, căutându-şi drumul care să-i ofere cea mai mică rezistenţă, adică cea mai mică frecare pe suprafaţa pământului. Prin urmare, drumurile preferate sunt mările sau şesurile întinse. Cel mai „frecventat" este drumul I, ce duce spre răsărit, la Nord de Europa Centrală. Pe drumul Vb există un ciclon foarte temut, care provoacă precipitaţiuni mari pe un teritoriu întins şi care poate produce inundaţii grave în Germania de răsărit*

O vizită la observatorul meteorolgic alpin

Stăteam pe platforma turnului de granit al observatorului meteorologic de pe Zugspitze, de vorbă cu meteorologul pe care cei de jos din Garmisch-Partenkirchen îl numesc „domnul Meteor".

Domnul Meteor arată spre piramidele de ghiaţă ale masivului Glockner şi ne spune:

— Vedeţi, dincolo, pe vârful Sonnenblick, colegul meu meteorolog de altitudine se urcă tocmai acum şi el în turn. Iar dincolo, pe Säntis, meteorologul elveţian se pregăteşte şi el de observaţie. La această oră, peste tot în Alpi, pe Jungfraujoch şi pe Pic du Midi, pe Schneekoppe şi pe Brocken, deasupra fiordurilor Norvegiei şi pe farurile dela coastele Europei, meteorologii îşi fac observaţiile. La ora opt, eterul european este străbătut de radiogramele lor. Soneriile telefoanelor nu mai contenesc, iar telegramele meteorologice se alungă pe toate liniile telegrafice: Europa îşi întocmeşte bilanţul meteorologic!

Privirea ţi se învălue într'o viziune ciudată: Ai crede că poţi vedea deodată întregul continent european, dela ţărmul mării până la Alpi, şi mai departe până la Marea Mediterreană, şi dincolo de ea până la coasta Africei de Nord. Ţi se pare că recunoşti peste tot oamenii cu instrumentele lor, cu miile în jurul Europei, măsurând şi înregistrând . . . Patrulele de recunoaştere meteorologică ale Europei îşi execută misiunea.

Dar privirea ţi se întoarce la realitate. Domnul Meteor stă în faţa termometrelor sale, le citeşte şi face însemnări. El aruncă o privire asupra higrometrului care indică umiditatea atmosferică. Vezi crucea de calote metalice a anemometrului ce se roteşte în vânt. Vezi globul de sticlă strălucitor, asemănător cu cel pe care îl atârnă pantofarii în faţa lămpii lor; iar lumina solară începe să desemneze pe o fâşie de hârtie o linie neagră, după ce a fost concentrată în focarul lentilei sferice.

Coborim în încăperile dela piciorul turnului meteorologic. Soneria telefonului sbârnâie. Meteorologul dictează în telefon o mulţime de cifre:

— Patru sute şaisprezece . . . zero, zero . . . zero, unu, nouă, şapte, unu . . . Douăzeci şi doi, şase . . . zero, patru, patru . . . şapte sute cinci, patru, cincizeci şi doi, patru, patru, şapte, zero, opt . . . zero, zero, cincizeci şi patru, nouă . . .

Era raportul meteorologic pe care îl transmitea la München, cifrat cu cifre dintre care fiecare descria o observaţie anumită. In acest raport se cuprindeau 25 de observaţiuni diferite — temperatura, intensitatea vântului, înălţimea norilor, vizibilitatea, presiunea şi umiditatea atmosferică, înălţimea zăpezii

și direcția vântului. In fiecare zi sosesc de trei ori câte 500 de rapoarte din acestea la Deutsche Seewarte din Hamburg. Meteorologii combină harta meteorologică a Europei în fiecare zi din vreo 12.000 de observațiuni, ca un mozaic. Din imaginea de astăzi și din schimbările față de ziua de ieri, ei întocmesc imaginea timpului de mâine, pe baza acestor mii de rapoarte.

La Bad Homburg s'a întemeiat „Institutul de cercetări pentru prezicerea timpului într'un interval mai lung", care comunică timpul probabil pentru următoarele zece zile. Dacă ar fi existat un „calendar de 100 de ani" în sensul științific, în care să se fi însemnat vremea timp de o sută de ani pe baza unor observațiuni științifice, atunci prezicerea timpului ar fi cu mult ușurată. Intradevăr, schimbarea în aparență accidentală a timpului este supusă la anumite legi, dar pentru a afla aceste legi este nevoie de un material de observațiuni extrem de mare, strâns în timp de decenii, poate chiar în veacuri. Biblioteca Oficiului Meteorologic al Reichului cuprinde 50.000 de volume de specialitate. In acest oficiu sunt organizate toate serviciile meteorologice, toate observatoarele, stațiunile și institutele meteorologice. Dar nici această mare colecție nu este suficientă pentru a afla secretele originii schimbării timpului, și a relațiunilor dintre aceste schimbări pe întreaga suprafață a globului.

Comunicatul meteorologic publicat zilnic de Serviciul Meteorologic German cuprinde aproximativ 30.000 de cifre. Aceasta înseamnă peste 10 milioane de cifre într'un singur an! Pentru a calcula timpul cu oaresicare siguranță, trebue să se compare situații asemănătoare din anii trecuți, să se controleze multe milioane de ani, cercetându-se și utilizându-se un material enorm.

Dar s'a cerut tot mai urgent să se perfecționeze și mai mult prezicerile vremii. Mai ales în agricultură s'a recunoscut valoarea unui bun serviciu meteorologic și s'a așteptat și o prelungire a termenelor de prezicere. Oficiul meteorologic german se pregătea tocmai să împlinească aceste dorinți și să perfecționeze prezicerile în diferite direcții, dar necesitățile războiului au provocat o încetare bruscă a serviciului meteorologic public.

Timpul probabil a devenit un „secret militar".

Timpul probabil ca factor militar . . .

In secolul al șaisprezecelea, insula britanică a fost salvată de o furtună care a distrus Invincibila Armadă Spaniolă. Dacă ducele de Medina ar fi avut la bord un meteorolog de astăzi, mândra flotă spaniolă ar fi evitat furtuna și soarta Angliei ar fi fost pecetluită! Dacă Napoleon ar fi dispus încă din anul 1812 de un serviciu meteorologic bun și dacă ar fi numit vreun meteorolog în statul său major, atunci bătălia dela Lipsca poate n'ar fi avut loc și nici Congresul dela Viena. In toate războaiele și în toate timpurile, vremea a împiedecat sau a favorizat ofensivele, făcându-le să dea greș sau să reușească. Ea a decis soarta multor bătălii și a prilejuit multe înfrângeri. In acest război, în care au loc atâta deciziuni în aer, în care se desfășoară pe Atlantic bătălia blocadei, în care o armată motorizată trebue să obțină cu orice preț înaintarea pe un teren aproape lipsit de drumuri din răsărit, în acest război al avioanelor și motoarelor, meteorologul devine un sfetnic indispensabil și adesea chiar decisiv al comandantului, iar meteorologia de război o armă importantă pentru cel care o posedă și știe să se folosească de ea.

Serviciul meteorologic al armatei germane se întinde astăzi dela Oceanul Atlantic până la Moscova și Donet, dela Marea Albă până la cea Neagră, dela Oceanul Inghețat de Nord până la Marea Mediterană și până în Africa. Anglia însă este închisă în „splendid isolation", o izolare care de mult nu mai este splendidă, ci extrem de penibilă și nefastă, căci pe când Germania este în stare să-și dirijeze înaintările și atacurile sborurile de recunoaștere și bombardament, tragerile artileriei de mare distanță și acțiunile vedetelor torpiloare și ale submarinelor după condițiunile meteorologice, Anglia și aviația engleză trebue să dibuiască — adesea în adevăratul sens al cuvântului — în ceață. După terminarea acestui război, vom avea timpul și ocazia de a aprecia și faptele și succesele acestei arme germane și ale soldaților săi, ale meteorologilor militari.

Misiuni pentru viitor

Problema de a realiza o prezicere a timpului pe un timp mai lung va da de lucru probabil timp de decenii, poate chiar de veacuri, meteorologilor Europei și ai lumii. Intradevăr, pentru a întocmi un calendar al timpului probabil de exemplu pentru un an întreg, va fi nevoie de cercetări anevoioase și de o mulțime de străduințe meticuloase. Numai prezicerea timpului pentru zece zile a cerut în afară de întocmirea a 2400 de hărți, calcularea și determinarea unor factori statistici la care au trebuit să lucreze trei colaboratori cu pregătire matematică și meteorologică timp de 12 luni. Pentru a calcula timpul probabil pentru un an întreg, ar trebui prin urmare ca un geniu matematic și meteorologic să lucreze timp de un secol și să deseneze în afară de aceasta peste 86.000 de hărți meteorologice, presupunând că odată cu prelungirea termenului de prezicere dificultățile n'ar crește la infinit.

Ori, s'au descoperit relațiuni curioase, rămase în parte neexplicate până acum, între vreme și repartizarea presiunii atmosferice pe suprafața globului. Astfel se pare că ploaia de vară din New Foundland se deplasează iarna pe insulele Faer-Oer, pentru a sosi în vara viitoare la Berlin. Dacă toamna din Argentina, care are loc în lunile Martie, Aprilie și Mai, este caldă, frumoasă și uscată, atunci India are o vară ploioasă și o recoltă excelentă. Dacă pe insulele Aleute din Marea lui Bering iarna este prea grea, la Sidney în luna Ianuarie presiunea atmosferică este foarte mare, prin urmare vremea este frumoasă. Dacă în Aprilie în Canada barometrul se urcă, în aceeași lună, diferența dintre supraresiunea din Azore și depresiunea din Islanda este cu deosebire mare. Dacă toate acestea condițiuni care probabil mai depind și unele de altele sunt îndeplinite, atunci în Japonia

Pelikan Nr. 1025 G
hârtia carbon curată:

cu spatele ceruit,
rămâne plană,
nu alunecă,
manipulare curată,
scrisul clar.

Pelikan 1025 G

GÜNTHER WAGNER · HANNOVER

DE VÂNZARE LA LIBRĂRII ȘI PAPETĂRII

trebue să ne aşteptăm la o lună August foarte caldă, iar recolta de orez de o importanţă vitală este asigurată. Prin urmare, meteorologii japonezi pot prezice chiar din Iunie timpul probabil pentru August, aducând astfel servicii foarte preţioase agriculturii şi prin urmare întregii economii naţionale.

Cercetarea şi mai temeinică a acestor relaţiuni şi interdependenţe, studiul lor şi mai amănunţit şi punerea lor în valoare pentru recoltele Europei va fi una dintre misiunile cele mai frumoase şi cele folositoare ale meteorologilor europeni în viitor. O astfel de prezicere a vremii pe termeni lungi nu este numai în slujba alimentării naţiunilor europene, ci şi a sănătăţii lor. S'a constatat că anumite boale se deplasează paralel cu vremea. S'a urmărit drumul unui val de gripă prin Germania şi s'a descoperit că ea nu bântue decât acele regiuni peste care a trecut un front de vreme rea.

Biologii au şi găsit o explicaţie: saliva din gură are misiunea de portar al organismului, care dă afară imediat pe vizitatorii nepoftiţi sau îi face inofensivi. Acest portar este cu atât mai energic, cu cât vremea este mai frumoasă, şi el devine obosit şi neglijent dacă vremea e rea!... Saliva conţine bacterii, şi toate bacteriile devin mai active şi mai dornice de luptă cu cât creşte presiunea atmosferică. Prin urmare, în cazul unei urcări a presiunii atmosferice, creşte forţa bactericidă a salivei, persistând chiar după ce vremea frumoasă începe să se schimbe şi când bacteriile mai slabe, „sensibile la vreme" încep să se moleşească cu încetul... In orice caz pare a fi sigur că anumiţi microbi preferă anumite stări ale timpului, desvoltându-se mai uşor şi fiind mai activi şi mai primejdioşi dacă atmosfera este umedă şi caldă şi dacă presiunea atmosferică este mare sau mică. Numai în atmosfera arctică sau la mari altitudini se pare că toţi microbii ofensivi nu pot trăi decât cu greu. De multe ori ei sunt legaţi de aerosoli, de părticelele de fum, praf şi nisip, care sunt foarte frecvente în masele de aer subtropic, şi foarte rare în atmosfera arctică şi la mari altitudini.

Dacă medicina, meteorologia şi biologia îşi vor da mâna pentru a colabora între ele, atunci de sigur omenirea va fi ajutată prin multe descoperiri binefăcătoare în lupta ei de apărare împotriva inamicilor mari şi mici Dar valoarea meteorologiei pentru viitorul Europei noi nu rezidă numai în prezicerea timpului: cercetările retrospective chibzuite promit rezultate cel puţin tot atât de utile. Meteorologii şi climatologii germani, sub conducerea energică a Oficiului Meteorologic al Reichului, lucrează la hărţi care redau cantitatea de precipitaţiuni şi variaţiile de temperatură din anumite intervale de timp. Alte hărţi redau datele înfloririi pomilor, a recoltei fânului sau a grâului din diferite regiuni ale Europei, iar alte hărţi ne permit să citim dintr'o singură privire productivitatea solului pentru anumite plante de cultură. In acelaşi timp, biologii se străduesc să cerceteze felul de viaţă şi condiţiunile în care trăiesc aceste plante — dela grâu până la tutun, dela vita de vie până la cartofi — să determine „clima preferată" de ele pentru a le înpământeni acolo unde există atât solul potrivit cât şi această climă preferată. Depărtările din răsărit au şi început să dea viaţă unui pământ nou şi rodnic, să deschidă izvoare noi de prosperitate pentru Europa.

După acest războiu Europa va fi mai bogată. Locuitorii Europei vor învăţa să trăească. Iar dintre plăcerile vieţii face parte şi o locuinţă bună. A mai fost un caz în care un meteorolog a contribuit la alegerea unui teren de construcţie potrivit: „Schneefernerhaus", un hotel care nu este întrecut de un singur hotel în privinţa altitudinii, a fost construit la sfatul meteorologului de pe Zugspitze nu pe Platt, în vale — cum se plănuise la început —, ci pe Grathang, pe coastă. In viitor, arhitecţii, economiştii, inginerii şi medicii vor cere sfatul meteorologului când va fi vorba de plănuirea unor aşezări, locuinţe sau industrii noi.

Meteorologii europeni mai au de rezolvat o mulţime de probleme pentru a le utiliza spre binele continentului. Transformarea şi desvoltarea radiodifuziunii europene, introducerea transmiterii fără fir a fotografiilor în toate părţile Europei, perfecţionarea la maturitate a televiziunii, toate aceste progrese tehnice vor fi şi spre folosul înregistrării, observării şi prezicerii timpului.

Cine ştie?... Se poate că odată va fi posibil să trecem dela defensivă la ofensivă, contribuind în mod activ la formarea timpului. Şi atunci se va fi împlinit un vechiu vis a omenirii. Câte atacuri fără rezultat nu s'au dat trăgându-se cu rachete şi tunuri în nori pentru a evita grindina. Până şi undele de radio au fost bănuite că ar strica vremea... Dar poate că peste decenii sau secole, meteorologii vor trimite întradevăr unde electrice în atmosferă pentru a produce „cicloane" la comandă, pentru a provoca perturbaţiuni care să aducă ploaia peste Europa însetată, sau care să sufle vânturi calde peste ogoarele ameninţate de ger... Cine ştie? Meteorologia este doar o ştiinţă tânără, iar discipolii ei sunt animaţi de energie şi încredere.

Ludwig Kappeller

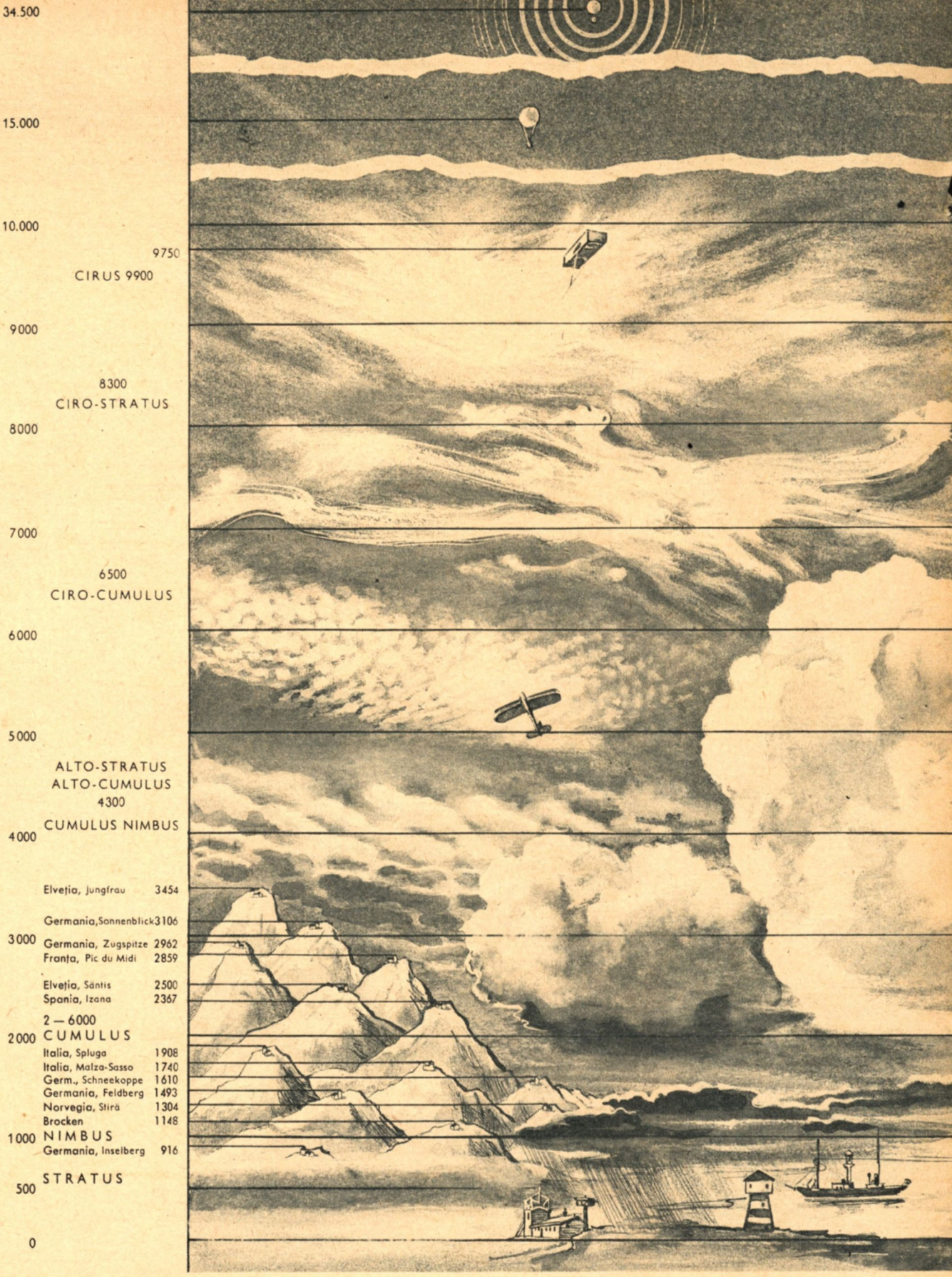

Iscoadele vremii pătrund până în stratosferă. *In anul 1939, serviciul meteorologic european dispunea de peste o mie de staţiuni meteorologice care-şi comunicau zilnic de mai multe ori rapoartele către centralele meteorologice. In afară de aceasta, avioanele de observaţie meteorologică explorau înălţimile până la 5—6 km. Sondele radio pătrundeau până în stratosferă, fiind prevăzute cu instrumente de măsură purtate de un mic balon, în legătură cu un emiţător pe unde scurte minuscul, care comunica rezultatele măsurării staţiunilor de pe pământ. In desen sunt indicate şi înălţimile preferate de diferitele tipuri de nori, începând dela norii de ploaie (nimbus) şi ceaţa înaltă (altostratus) până la norii cirus, care plutesc la o înălţime de 8—19 km.*

Desenele: Heinisch

UN CARICATURIST ȘI DEVIZA SA:

Ar trebui să ai timp suficient...

EMERICH HUBER

... ca să poți admira în voie desenele lui Emmerich Huber

Caracteristica cea mai evidentă a desenatorului Emmerich Huber este sârguința, o virtute a unei dragoste interioare neliniștite pentru amănunt. Chiar dacă adesea se obișnuește să se spună că arta ar fi „omitere" — în ce-l privește pe Huber lucrurile sunt cu totul altfel: o continuă complectare și adăugire. Vrând-nevrând el este supus unui „horror vacui" creator. Ce foloase îi aduce aceasta? O zi lungă de trudă, odihnă puțină, somn rațional și un public captivat, entuziasmat și recunoscător. Dacă dispui de un timp necesar pentru a putea să-i contempli desenele, așa după cum o face el însuși, întradevăr te alegi cu ceva. Elementul predominant întrebuințat de Huber nu e gluma, ci umorul. El nu vrea să facă pe cititor să râdă, deși aceasta se întâmplă de multe ori, ci el îi provoacă acestuia o față și un suflet scăldate în seninătate, lucru care îi reușește pe deplin. El zâmbește vieții afectuos și viața îi zâmbește la rândul ei într un mod firesc. La rugămintea noastră, Emmerich Huber, colaboratorul revistei germane „Illustrierte Beobachter", a avut bunăvoința să ne facă o descriere a vieții sale pentru cititorii revistei noastre.

←

Copilăria mea a fost cât se poate mai fericită. Tata era mare miționar, mama avea și ea ceva bani, iar eu eram singurul copil. Luxul care mă înconjura din belșug mi-a dat posibilitatea să-mi desvolt încă din cea mai fragedă vârstă aptitudinile mele artistice. La vârsta de patru ani, adică la 6 Mai 1907, m'au furat piralii...

→

Deoarece onorata redacție mi-a atras atenția amenințătoare că trebue să mă țiu aproape de adevăr, din nefericire a fost nevoie aici să încep încăodată dela început. Păcat, căci găseam începutul atât de frumos.

←

Așa dar: de sigur că am desenat încă de mic copil, chiar dacă nu ca fiu de milionar — e însă de regretat că lucrări mai mari din această perioadă de desvoltare nu mai există. In ce privește anii de școală, când am încercat să-mi desvolt cât mai intensiv talentul meu, cred că nu e aici locul potrivit să intru în amănunte...

→

Când am ieșit din școală, tatăl meu, un om chibzuit și foarte practic, m'a dat să învăț meseria de mecanic. Timp de patru ani de zile, personalul biroului de plăți dela AEG avea în fiecare săptămână ocazia să se minuneze când se uita în carnetul meu de salariat...

După ce trecuse o bucată bună de vreme ca ucenic și după ce ajunsesem calfă și instalasem aproximativ 942 de kilometri din cel mai frumos cablu de sârmă și construisem cele mai extraordinare instalații de distribuție, într'o bună zi, m'am gândit la studiul meu artistic de care mă ocupam foarte serios în timpul liber: a fi desenator, poate că e mult mai frumos și astfel mi-am schimbat meseria.

→

Timpul cât a trecut până am devenit desenator grafic și desenator pentru ilustrarea cărților, portretist etc., îl amintesc aici doar în treacăt. Colaborarea mea ca umorist în ziaristică de sigur că nu a început după cum mi-am închipuit...

De atunci, mi se pare au trecut cel puțin 420 de ani, iar astăzi când vin cu desenele la redacție, mi se oferă un scaun și o bucată de tutun de mestecat!

Cele mai bune idei le-am avut, — cine își permite să rădă? — în baie. Adevărat! Până nu începuse încă războiul ședeam dimineața adesea ore întregi cu carnetul de schițe, în apă

Astăzi, în zilele când nu este apă caldă, cer soției mele să pună să fiarbă ceainicul cu apă, și mâna stângă mi-o bălăcesc în apa caldă și, uite că merge și așa!

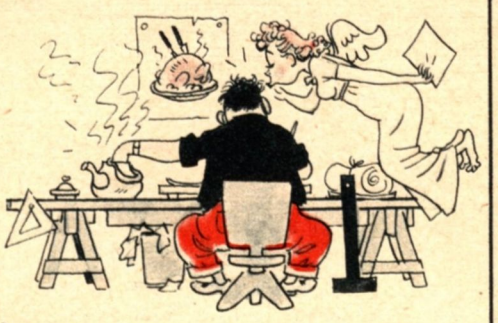

Și dacă totuși inspirația nu vine, încep să schimb dela locul lor conductele electrice. Ce-ai învățat odată, păi nu se uită!.. Sau se întâmplă că demontez ceasuri vechi de tot felul, fără multă greutate, căci posed trei cutii pline cu asemenea piese, pe care le montez din nou, lucru care de multe ori îmi reușește

Fiecare desenator umoristic are un motiv pe care îl reprezintă cu predilecție și de care s'a îndrăgostit. Pe mine mă entuziasmează de pildă vârsta de piatră și îmi închipui cu plăcere, cum ar fi fost dacă aș fi trăit, hai să spunem acum 10.000 de ani...

Că toți caricaturiștii trebue să fie totdeauna cu ochii în patru, ca să nu le scape nimic din ce se poate vedea, este o chestie veche, dar care trebue repetată mereu, ca să nu fie trecută cu vederea mai ales de reprezentantele sexului slab. Acest lucru face parte de altfel din meseria noastră și nu înseamnă că e vorba de intenții rele. Și cu mine se întâmplă același lucru

In colo, probabil că pe cititor îl va interesa faptul că eu lucrez împreună cu un medic, specialist de boli de fiere, unde îi trimit totdeauna pe domnii redactori când vreunul e supărat foc pe mine din cauza nepunctualității cronice regretabile din partea mea în privința predării la termen a desenelor

Și acum la sfârșit, să răspund și la întrebarea pe care mi-o pune redacția: „Ce v'ar plăcea să faceți mai mult?" „Păi, cel mai mult mi-ar plăcea să fiu cioban pe timp de un an, acolo sus în munții din Tirol, fără telefoane și ziare și să nu fac altceva decât să pictez vaci, munți și flori...și, pentrucă eu sunt și un vizitator pasionat al cinematografului, firește că nici acesta nu ar trebui să-mi lipsească acolo...

GOLD PFEIL

Obiecte de piele

In eleganţă, formă aparte şi prin lucrul de mână recunoscute ca modele internaţionale.

Produsele nobile ale firmei

Ludwig Krumm A-G, Offenbach/M.

La un match de football...

❶

„Karl, iar mă doare dintele. Oare vom câştiga?"

❷

„...!!"

❸

„———?"

❹

„Karl, uite că l-a dat afară. Mi-am pierdut dintele...

❺

...„Gol!" Am câştigat partida!

O scenă veselă din noul film german footallistic „Das große Spiel" (Bavaria Filmkunst) cu Joe Lerch şi Gustav Knuth ca masseuri şi antrenori

Urmare din pagina 22

Camarazi în singurătate

Vocea continuă: „Wir sind deutsche Flieger . . ."

Plutonierul major se convinge deodată că cei de dincolo sunt Germani, cu toate că nu înțelege ce spun. El se apropie încet. Un om se târăște în urma lui strigând: „Finne . . . Finne . . .!"

Intre timp, cele două grupuri tot n'au prins încredere. Germanii rămân culcați. Cei doi Finlandezi se apropie târându-se ca și cum ar ataca pe un dușman. Ei știu că s'au mai întâmplat pe aici multe lucruri extraordinare. Bolșevicii au venit în uniforme finlandeze, ba chiar cu avioanele prevăzute cu insignele germane pe deasupra liniilor finlandeze. Altădată bolșevicii se adresau avanposturilor în limba finlandeză. De astădată Finlandezii nu vor să se lase păcăliți. De altfel a trecut prea multă vreme, aproape o jumătate de oră pierdută. Plutonierul major strigă prin urmare în limba rusă: „Sus mâinile!"

Cei de dincolo nu se mișcă. Plutonierul major strigă: „Trag foc . . .!"

Cei de dincolo nu trag. Atunci plutonierul major se apropie din două salturi de cei doi străini.

Sunt întradevăr Germani. Ei spun: „Intradevăr, sunteți Finlandezi! Doamne este atât de aproape frontul? Cred că mâinile camaradului meu sunt înghețate."

Celălalt continuă: „Rătăcim pe aici de trei zile, dar nu umblăm decât noaptea. Mâncare nu mai avem de mult. Mai e mult până la voi? Putem ajunge fără skiuri? Cred că nu vom mai ajunge niciodată. Cred că mâinile mele sunt înghețate. Să nu credeți că am fost doborâți. A trebuit să aterisăm forțat. Avionul s'a sfărâmat. Cred că vorbesc aiurea. Înțelegeți ceea ce vă spun? Karl, eu cred că ăștia nu înțeleg niciun cuvânt. Habar n'au ce fericiți suntem!"

Celălalt aviator se scoală în picioare, dar e cât pe aci să cadă. In sfârșit, el spune: „Cred că și genunchii mei au înghețat . . ."

Plutonierul major se întoarce la camarazii săi și își ia din nou skiurile. Stă de vorbă cu plutonierul. Apoi dă ordine. „Sunt Germani, camarazi. Trebue să-i ducem acasă cu bine. Aviatorii germani ne-au ajutat foarte mult. Dar n'au skiuri. Pe jos merg prea încet."

Apoi se răsgândește o clipă și îi vine o idee: „Niilo și Eino, veniți în grabă, căci sunteți cei mai puternici!" Îi ducem în spate până dincolo în pădure. Acolo vom tăia două brancarde. Ei trebue să și mănânce ceva. Dar aceasta trebue s'o facă pe brancarde. Brancardele trebue să fie lungi pentru ca voi să nu vă călcați cu skiurile! Plecarea — n'avem timp de pierdut!

Este încă noapte. Cei doi Germani stau încă nehotărâți, ca și cum ar vrea să spună: „Nu le putem cere să ne ia cu ei. Ei au singuri destule greutăți."

Dar când plutonierul trece alături de ei, vor să-l urmeze. Insă unul dintre cei doi aviatori nu mai poate și se prăbușește în brațele camaradului său. Niilo și Eino se apropie de ei. Ei nu spun nicio vorbă, ci își arată numai spatele și se apleacă, invitându-i cu un semn să li se urce în cârcă. Germanii dau din cap. Ei nu vor. Refuză. Ei vor urma singuri pe Finlandezi . . .

Finlandezii nu înțeleg ceea ce spun cei doi Germani, dar observă de ce e vorba. Niilo îl apucă pe aviatorul pe jumătate înghețat și îl ia în cârcă. Niilo este un uriaș. Greutatea aceasta nu înseamnă nimic pentru el, cu toate că a străbătut până acum optzeci de kilometri și mai are de făcut patruzeci. Și Eino devine nerăbdător. El tropăie din skiuri. Nu rămâne altceva de făcut: și celălalt aviator trebue să facă un drum călare în spatele lui Eino. Dacă nu vrea să primejduiască întreaga patrulă, căci au observat că Finlandezii nu vor să se întoarcă fără Germani.

In pădure se opresc o clipă. Finlandezii se pricep la tratamentul membrelor înghețate. Ei fac o fricțiune plutonierului aviator și îi dau să bea o cafea fierbinte dintr'un termos. Ceilalți au întocmit între timp două brancarde de mesteacăn, cu niște bare lungi. Este cam frig pe brancarde, dar ce-are a face! Finlandezii nu vor să se întoarcă fără Germani. Ei îi împing pe brancarde, le dau să mănânce pâine și unt înghețat din rația lor modestă — și apoi pornesc, ținându-se mereu lanț, cu plutonierul major în frunte.

Așa aleargă ei prin ținutul pustiu. Incetul cu încetul încep să mijească zorile. Zorile durează ceasuri lungi aici la Nord și în curând se transformă în amurg. Oamenii poartă brancardele, făcând schimb după câțiva kilometri. Și plutonierul ajută. Sublocotenentul aviator vrea din când în când să se dea jos. El este de părere că ar putea să meargă pe jos cel puțin un kilometru. Dar Finlandezii nu vor. Terenul este prost, mlăștinos. Te poți împiedeca și cădea. Apoi skiorii sunt cu mult mai iuți. Iar grănicerii au o viteză drăcească, cu toate că poartă brancardele. Sublocotenentul aviator întreabă odată pe plutonierul său: „Mai poți?"

Plutonierul german nu răspunde. Atunci cei doi grăniceri care îl poartă îl așează jos și îl mai freacă odată cu zăpadă. Sublocotenentul german aleargă acum totuși alături de brancardă Aici în pădure zăpada nu e prea mare, așa că poate fugi. Dar când ies din pădure, cu toții trebue să se culce la pământ, căci observă o patrulă bolșevică. Plutonierul major a descoperit-o din vreme. Inamicul a descoperit și el ceva. El este fără skiuri. Poziția sovietică trebue să fie aproape. Finlandezii dispar iarăși în pădure. Inamicul trage câteva focuri în copacii înghețați, dar grănicerii finlandezi au și fugit. Ei înaintează acum cu skiurile ca niște cai la trap. Și cu toate că oamenii cu brancardele n'au bețe, armele gata de foc atârnându-le pe cămașa de camuflaj, ei țin pasul cu ceilalți.

Ei trebue să treacă în întunerec râul, prin linia inamică. O brancardă au aruncat-o pe drum. Sublocotenentul a refuzat să se mai lase purtat pe aici. Dar plutonierul aviator nu poate umbla. Poate că i-au înghețat definitiv genunchii . . .

Luna n'a răsărit încă. Numai după ce au trecut râul începe să răbufnească o mitralieră inamică. Dar ea nu provoacă nicio pagubă și adoarme iarăși în curând. Iată că apare și primul avanpost finlandez — au ajuns acasă! Cei doi oameni care au purtat brancarda cu plutonierul înghețat, îl așează acum la pământ și răsuflă adânc. Vin în curând alți oameni care transportă pe cei doi aviatori la spitalul de campanie. Cât ai clipi din ochi, apare o sanie cu un cal mic. Sublocotenentul german abia are vreme să dea mâna cu plutonierul major finlandez și să spună: „Camarazi! vă mulțumesc!"

Patrula finlandeză a și plecat spre sectorul Ahma pentru a da raportul, pentru a face o baie finlandeză „sauna" și a trage în sfârșit un pui de somn.

In pustietățile Nordului înflorește spiritul de camaraderie. Există acolo multe exemple de camaraderie nobilă între Finlandezi și Germani, care și-au dat aici mâna pentru a lupta împotriva ciumei bolșevice. N'am redat decât unul dintre aceste exemple. care vorbește în locul multora și care este o dovadă a adevăratului spirit de camaraderie.

Signal Nr. 4, Anul 3, Numărul 2 din Februarie 1942 — Apare odată la 14 zile — Redactor-șef: Wilhelm Reetz, Locțiitor al redactorului-șef: Hugo Mösslang / Editura și tiparul: Deutscher Verlag, Berlin SW 68 Kochstrasse 22-26 / Toate drepturile rezervate. All rights reserved

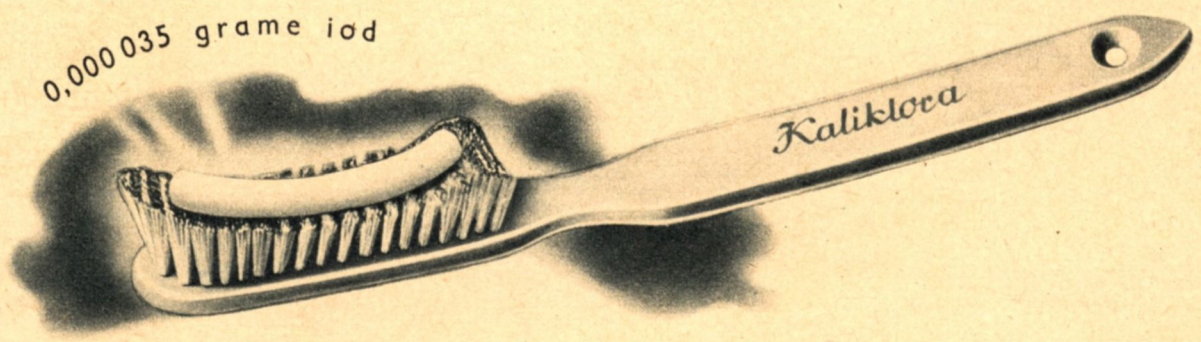

Numai o mică cantitate de iod

pătrunde în timpul îngrijirii dinților cu Jod-Kaliklora în mucoasele gurii și mai departe în sânge și totuși efectul e uimitor. Pentru prevenirea și vindecarea inflamațiilor gingiilor care sunt adesea în legătură cu o slăbire a dinților (paradentoză), precum și contra „gâtului sensibil" al dintelui, pe baza literaturii medicinale și recomandațiilor multor mii de medici stomatologi nu există un alt mijloc mai bun. Dacă e nevoie de un efect mai intensiv se întrebuințează în urma recomandației medicale „Stark-Jod-Kaliklora".

se găsește numai la farmacii

Signal

Descoperită
în Germania:

Rosita Serrano

Prin cântecele ei, frumoasa Chileniană şi-a câştigat în Germania o nouă patrie, iar prin transmisiunile dela radio a devenit una din favoritele milioanelor de soldaţi germani

Fotografia: Quick